

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvenšil nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona štev. 188.

Današnji list obsega 14 strani.

Volivne reforme za deželne zbornice in vlada.

Deželnozborske volitve stoje v znamenju volivne reforme. Da se mora stari red prilagoditi novemu demokratičnemu duhu časa, to izprevidijo vsi, a kako daleč se naj odstopi od starih tradicij in koliko se naj ustreže težnjam ljudstva, to je vprašanje. Vlada zastopa v tem oziru za deželne zbornice jako konservativno smer. To je pokazala tudi za češki deželni zbor. Ker bo tudi pri nas kmalu splavala zopet na površje volivna reforma, glejmo, kako volivno reformo predlaga vlada za češki deželni zbor, kajti vlada se ravna v vseh deželah po analogiji.

Pred vsem zastopa vlada kurjalno zastopstvo in hoče na vsak način ohraniti kurijo veleposestnikov pri njeni dosedanjni meri 70 mandatov (16 za fidejkomisno in 54 za nefidejkomisno veleposest).

Fidejkomisnih veleposestnikov je vseh skupaj 56, pa volijo 16 poslancev s skupno volitvijo v Pragi, drugih veleposestnikov, zapisanih v deželno desko, je 507, ki volijo svojih 54 poslancev v petih zborih, ki so razdeljeni po krajih, tako da so 3 zbori češki, ki dajo konservativni stranki 33 mandatov, dva sta nemška z 21 mandati. Torej po vladnem načrtu ostane, kakor je bilo. Število virilistov (4 škojfe in 2 vseučiliška rektorja) se zviša za 2 rektorja tehnik. Število ljudskih poslancev se zviša od 166 sedanjih na 202, oziroma na 222, tako da bi ves deželni zbor štel 280 do 300 poslancev. To pomnoženje za 36 ali 56 ljudskih poslancev bi se izvršilo z ustanovitvijo nove četrte kurije, v kateri bi volile vse polnoletne, pisanja zmožne osebe, ki stanujejo v okraju vsaj eno leto, ki ne plačujejo nobenega davka ali tako malo, da nimajo sicer volivne pravice, in ne obtežujejo javne dobrodelnosti. Vlada pa še ni odločila, ali naj odobri dosedanje volivno pravico trgovskih zbornic in jo nadomesti z volivno pravico največjih davkoplačevalcev izmed trgovcev in obrtnikov in ali naj sprejme v kurijo veleposestniških volivcev tudi vse one posestnike, ki plačujejo čez 500 K direktnih davkov, dasi niso zapisani v deželno desko. Poljedelska sveta zahtevata 15 novih

mandatov, in sicer 10 čeških in 5 nemških.

V Gautschevi predlogi je bila splošna kurija, v tej Beckovi pa ni splošne kurije, ampak kurija najmanjših davkoplačevalcev in nedavkoplačevalcev. V treh dosedanjih kurijah voli 446.000, v tej novi bi volilo 806.400 volilcev.

Gotovo je z ljudskega stališča tudi ta volivna reforma še nedostatna, kajti privilegiji nekaterih srečnih posameznikov, ki jim je usoda položila bogastvo v zibel, duše pravice velikanske večine ljudstva. Pa korak naprej se bo storil, in stotisoči doslej brezpravnih ljudi bodo dobili vsaj drobtino, ki si žele. Zato pozdravljamo v tej volivni reformi to, kar je v njej dobrega in obsojamo njeno starokopitno protiljudsko tesnosrčnost, ki ji je treba vsak napredek iztrgati iz rok.

Ista načela vodijo vlado pri nas. Iz tega vidimo, da v sedanjih razmerah privilegija veleposestnikov ne bomo mogli odpraviti. Zabavljamo lahko čezenj, kakor doslej, in popisujemo njegovo krivico, a višja moč ga brani, proti kateri ne moremo uspeti. Pač pa je v naši moči, da ljudsko zastopstvo vedno bolj pomnožimo in razširimo, in bomo storili. S tem pa dosežemo isti namen, ki smo si ga stavili že od početka borbe za volivno reformo v kranjski dež. zbor — da dobe zastopniki najširših slojev našega naroda odločilno besedo pri deželni upravi in zakonodaji. To hočemo in to bomo izvajali, drugo pride, ker čas hiti.

Reforma lordske zbornice.

V konstitucionalni vzor — državi, na Angleškem, se vrši zanimivi politični boj, ki tudi nas zanima, ker se gre za reformo gosposke zbornice. To vprašanje je bilo pri nas ob času volivne reforme aktualno in utegne v doglednem času zopet priti na dnevni red.

Neomajno je v angleškem ustavnem življenju slejkoprej načelo, da mora parlamentarno zastopstvo biti dvozborno: na eni strani poslanska, na drugi lordska zbornica. Na odpravo slednje nihče resno ne misli. Leta 1833. je znani zgodovinar Macauley zbornici lordov sicer proročeval bližnjo smrt, toda zaradi njene lastne nedelavnosti in brezbriznosti. Zbornica lordov se je vedno smatrala za potrebno

in bistveno sestavino državne ustave, ker je protiutež poslanski zbornici, kadar ta v svoji premoči sklene nekaj, kar bi bilo škodljivo javnemu interesu ali pa celo dejanski večini in občinam v deželi. Seveda je pri tem prvi pogoj, da lordi zakonskih načrtov ne presoajo iz strankarskega stališča.

Na Angleškem sta pravzaprav samo dve mogočni stranki, konservativna in liberalna. V mnogočem se te dve stranki ne krijeta s tem, kar pri nas imenujemo ponavadi konservativci in liberalci. Razvili sta se iz toresov in whigov, strankarske konstelacije, ki se je pojavila že v 17. stoletju. Zato nosita na sebi znake dolgega zgodovinskega razvoja, ki je od našega čisto različen. Nasprotje med liberalci in konservativci se na Angleškem pokaže zlasti na gospodarskem polju, ker so konservativci veleposestniški agrarci in zagovorniki visoke carine, na političnem pa se zlasti v irskem vprašanju in v cerkveno-političnih stvareh ločijo od liberalcev. Glede na vedno pereče irsko vprašanje so liberalci zagovarjali politiko svoboščin, glede na cerkv. politiko pa so dosegli, da se je kolikortoliko izvajala nekaka enakopravnost vseh konfesij in je ofic. episkopalna cerkev izgubila nekaj svojih pravic. Sicer pa konservativci tudi v teh vprašanjih ne zastopajo stališča, ki bi bilo liberalnemu povsem nasprotno in se dandanes ne da vzdržati. Kar se liberalcev tiče, treba še poudarjati, da jim je protiverski kulturnobojni program čisto tuj.

Zbornica lordov je bila odnekaj središče in torišče konservativne stranke. Kadar je ministrstvo bilo liberalno, so lordi dosledno nasprotovali kabinetu in posl. zbornici, ki je sestavila vlado. Tako je bilo od 1869 — 1874 (min. Gladstone) od 1880 — 1885, od 1892 — 1894, od 1894 — 1895 (ministr. Roserbery). Nasprotno pa, kadar je poslanska zbornica in vlada bila konservativna, se lordi predloženim zakonskim načrtom nikdar niso protivili. To je bilo v letih 1874 — 1880, leta 1885, potem od 1886 — 1892 in od 1895 — 1905. (ministr. Balfour).

Sedanje liberalno ministrstvo Sir Henry Campbell Bannermanovo se ima tudi ljuto boriti z lorsk. zbornico. Lordi vse od njega predložene in v poslanski zbornici potrjene zakonske predloge ali izpremenijo ali pa vrnejo. Zdaj se gre pravzaprav

za dve postavi: volivno reformo in novo šolsko postavo. Obema se lordska zbornica odločno protivi in ne pusti da bi se uveljavile. Priznati pa je treba, da ima toplot lordska zbornica tudi v stvarnem oziru prav. Od liberalne vlade preložena volivna reforma (Plural Voting bill) je bila zelo nepopolna in dejanskim željam prebivalstva ni odgovarjala še menj pa šolska postava (Education bill). Kar se slednje tiče, je vlada hotela ugoditi takozvanim »nonkonformistom«, številni anglikanski sekta, ki zahteva, da se vsolah odpravi konfesionalni pouk angličanske episkopalne cerkve in uvede nedogmatiški, seveda na krščanski podlagi. Katoličani so se takoj vzdignili proti tej postavi, v prvi vrsti za to, ker so v njej določbe, ki otežkočijo snovanje zasebnih konfesionalnih šol. Proti postavi so seveda tudi pristaši anglikanske cerkve. Lordska zbornica je visoko dvignila prapor svobode vesti in pouka ter preprečila nakane konformistov. Zato očiti in ljuti boj med lordi in poslansko zbornico, oziroma vlado. Campbell Bannerman je izjavil, da se morajo najti sredstva, da se prepreči, da majorizira zbornica lordov voljo in sklep večine v poslanski zbornici. To ne gre, da bi lordi zamogli zatreti ljudsko voljo.

Kakor rečeno, je topot pravica na strani gosposke zbornice, toda, če zdaj pustimo ta posebni slučaj na stran, moramo priznati, da je reforma lordske zbornice res potrebna. Pojavljajo se že konkretni predlogi: eni hočejo, naj se izpremeni sestava zbornice, drugi, naj se omejijo njene zakonodavne pravice. Zdi se, da bodo prodrli zagovorniki prve ideje. Omejiti se bo morala v prvi vrsti pravica podedovanja lordskega zborničnega sedeža, ki daje vstop v hišo lordov mnogim nespodobnim plemičem, zmanjšati se mora premoč pristašev oficijalne episkopalne cerkve ter dovoliti v lordski zbornici večje zastopstvo škotski in irski, ki sta v tem oziru še zdaj zapostavljeni.

Slabo so v perski zbornici, med tistimi, ki jim krona podeli sedež, zastopani znanstveniki in literati. Navadno podeli krona perstvo kakemu vpokojenemu guvernerju iz kolonij, generalom in velebo-gatašem. Tudi to je velika hiba. Zbornica lordov v resnici zapira svoja vrata vsakomur, kdor nima na leto vsaj 5000 funtov šterlingov rente.

LISTER.

Kako se Je učil Farman letati.

Pod naslovom: »Kako sem se učil letati«, izdaja sedaj Henry Farman v nekem angleškem listu zanimiv opis svojih neštevilnih poizkusov, svojega neutrudljivega dela, ki ga pripeljalje končno do uspeha. »Šele, ko sem videl Santos Dumontove poizkuse, sem začel sestavljati majhne modele, ki sem jih spuščal v svoji delavnici v zrak. Mislim, da sem sestavil gotovo več kot dvajset različnih modelov v vseh oblikah in velikostih. Mnogo teh modelov je delovalo v zaprtem prostoru izborno, ko sem jih pa izpustil na prosto, so pa odpovedali. Izbral sem končno najboljše modele, spremenil sem marsikaj in mnogo izpopolnil in sem jih izgotovil v večjem merilu. S temi sem delal poizkuse v bližini Vernona; spuščal sem jih z griča, visokega kakih 80 m. Modeli so merili po 2 do 2¼ metra. Na različnih mestih sem obesil nanje uteži, da bi dobil poizkusnim potom težišče. Trajalo je dolgo; končno se mi je pa posrečilo, da je sfrčal eden mojih modelov z bremenom 10 funtov onih 80 m z griča v dolino. Sedaj nisem prav nič tratil časa po nepotrebnem, ampak takoj sem sklenil sestaviti

velik stroj, ki naj bi nosil tudi motor. Oblika, ki sem jo izvolil, je temeljila na istem principu, s katerim je dosegel svoje uspehe Santos Dumont, edini človek, ki se je doslej dvignil z lastno močjo s tal; oblika kubičnih celic je. Stroj je bil izvršen, dva stota težki motor ustavljen in spravljen sem aparat na prosto, da bi delal poizkuse. Ves skupaj je tehtal 10 stotov. Ali upal sem trdno in bil sem prepričan, da bom takoj letel po zraku. Ali varal sem se za enkrat. Kajti moj stroj je drvel sicer z blazno naglico po tleh naprej, a se je trdovratno upiral, zapustiti mater zemljo. Nekoliko razočaran sem ga pripeljal nazaj v kolarnico; sledili so trije tedni spreminjevanja; zadnji del sem spremenil, sprednje perutnice so ostale, kakršne so bile. Med tem časom sem delal večkrat nove poizkuse; dobil sem vedno negativen rezultat. Neka jutra, ko sem na novo spremenil rep, sem končno v veliko svoje veselje opazil, kako je zapustil stroj po nekaj sto metrih tla. Ali v kratkem, po kakih 40 metrov, sem bil zopet na tleh. Sledil je zopet mesec sprememb. Vijake sem premestil, rep popolnoma spremenil. Konečno sem nekega jutra v navzočnosti kakih petdeset oseb zopet poizkusil zleteti v zrak. Šlo je! Aparat se je dvignil s tal in posrečilo se mi je prevoziti nekaj sto metrov po zraku. Dosegel sem dolgo zaželeno, mesto da bi se pomikal naprej skokoma, sem

se lahko vozil mirno po zraku kaka dva metra nad tlemi. Po dveh, treh izletih sem se čutil v zraku prav tako varnega kakor na kolesu. Ali še dve važni vprašanji sta čakali rešitve. Lahko sem se pač dvignil kvišku in se zopet spustil nižje, ali mogel sem leteti le v ravni črti naprej; učiti sem se moral obračati in obrzati ravnotežje v zraku. Ne vem več, kako sem prišel do rešitve tega vprašanja. Dan na dan sem bil s prvim svitom v svoji kolarnici in poizkusi s krmilom in z vijaki so si sledili dan za dnem. Kmalu sem našel pot; če sem hitro obrnil krmilo proti levi in vrgel tudi težo svojega telesa v isto smer, se je obrnil aeroplan na levo. Posrečilo se mi je narediti v zraku polukrog. Težava obračanja je bila premagana, ali še dolgo mi je preostajalo delati, da sem se naučil natančno obračati krmilo. Ali največji problem ostane še nerazrešen: problem ravnotežja. Vprašanje je jako komplicirano. Kajti v zraku so štiri vrste ravnotežja, ki se mora ohraniti. Kolesar ima n. pr. opraviti le z desno in levo, na aeroplanu se morajo pa prevladati tudi skoki naprej in nagibanje nazaj. In tudi to še ni vse: kajti razven teh štirih smeri lahko aeroplan nenkrat poskoči ali opiše oster kot in voznik mora z veliko ravnodušnostjo in zavestjo pretehtati vsak gibljaj. Zato sem pa tudi prepričan, da bi jih — pri sedanjem stanju vede — moglo le malo krmiliti »stroj

težje kakor zračni stroj«. Aeroplan tiči še v povojih in ostal bo za nekaj časa pač le šport, čeprav že v naprej vidim čas, ko bodo potovali aeroplan-omnibusi iz Pariza v London v petih urah. Jaz sam upam, da bom mogel leteti v prihodnjih dveh letih v šestdesetih minutah po zraku iz Pariza v Rouen. In prepričan sem, da bomo imeli tekom leta aeroplane, ki

Tedenski pregled.

V mestnem okraju Kranj-Skofja Loka je liberalni kandidat g. Emil Pirc. — Shod je imel kandidat S. L. S. Zabret v Trbojah, dr. Krek pa v Domžalah, kjer je govoril o naogah prihodnjega deželnega zborna. — Rus in Mrhar sta kandidata liberalne stranke za ribniški okraj. — Kandidat za mesto Idrijo je prejšnji poslanec, g. dekan Arko, katerega je postavilo katoliško politično društvo. — Kandidat Lavrenčič je imel shod v Črnem Vrhu nad Idrijo. — Stari občinski odbor na Vrhniki je razpuščen. Komisarjem je imenovan g. Matija Pečkaj, posestnik na Vrhniki, svetovalec pa g. Karol Mayer in g. Josip Lenarčič. — Volivni imenik v Ljubljani bo razporejen od 3. februarja. Volivcev bo nekaj nad 3000. — Na Hrvaškem je menda baron Rauch že pri koncu, Weckerle že išče naslednika. Ogrska vlada je izvedela več stvari, ki Rauchu niso v čast. — Na Angliškem se je delavstvo izreklo, da ne mara nič več socialne demokracije. — V Maroku je proglašena sveta vojna, v katero mora vsak 13-letni mohamedanec. Naperjena je proti Francozom. Zdi se, da se bo Francoska v Maroku zapletla v nevaren boj. — Nova vojska med Japonci in Rusi se pripravlja, če se sme sklepiti iz tega, ker se Japonska v Mandžuriji ob sibirski meji hitro oborožuje. — Na Goriškem je »Kmečka zveza« proglasila kandidatom g. dr. Gregorčiča in posest. Lapanja, za splošno kurijo pa dr. Breclja, drž. posl. Fona in dr. Pavletiča. — Na Goriškem nameravajo liberalci kandidirati v trgih Andreja Gabrščka, v splošni kuriji pa je kandidat liberalcev Alojzij Štrekelj. — Na Hrvaškem dela baron Rauch za ustanovitev osem novih mažarskih šol. — Na Portugalskem se pričakuje vsak čas revolucije. — Na Koroškem so otvorili deželni bolniški dom.

Gospodarske stvari. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo za šolski vrt v Studenem pri Postojni 400 K podpore. — Agentje prigovarjajo zadnji čas izseljenikom v Združene države ameriške, naj se takoj, ko si kupijo vozni listek, tudi zavarujejo za slučaj, da jih ameriška oblast zavrne ali jim zabrani stopiti na suho. Pred takim zavarovanjem prav resno svarimo. — G. dr. Vinko Gregorič je šel na Dunaj k notranjemu ministru, finančnemu ministru in ministrskemu predsedniku Becku glede ljubljanskih hišnih posestnikov. — Deželni odbor je dovolil mlekarji v Št. Lovrencu ob Temenici 400 K podpore za napravo strojev. — Kmetijski tečaj se je vršil v Mengšu, bil je dobro obiskan, vsak dan nad 200 obiskovalcev; na Grmu se bo pa vršil od 10. do 12. februarja tridnevni tečaj, na katerem se bo poučevalo o pridelovanju krme, o živinoreji, mlekarstvu in združništvu. — Poljedelski odsek je imel posvetovanje v katerem se je zavzel za zboljšanje planin in pašnikov, za razdolženje kmečkih posestev in za to, da se zabrani razprodaja kmetij v lovske in špekulacijske namene. — Delavsko ministrstvo se ustanovi v desetih dneh.

Umrli je 23. januarja v Toplicah gosp. Ignacij Zupančič, stotnik v pokoju in posestnik v Toplicah. — G. Žirovnik iz Št. Vida je pri deželnem sodišču, na katero je rekuriral, dobil — tretjo nezaupnico. Sodišče je namreč zavrnilo njegov priziv. — Katoliški cerkvi na Ruskem se bo kmalu

godilo kakor na Francoskem. Gubernator je izdal odlok, po katerem se prepoveduje pri sprejemu katoliških škofov pri kanoničnih vizitacijah vse slovesnosti. V višinski guberniji so prepovedane vse procesije, vsa javna slovesna služba božja, nekatera sirotišča so bila zatvorjena, menihom se je izročil odlok, po katerem se morajo koj izseliti. Seveda zato imajo pa kaj kazni — vlada namreč velika lakota po nekaterih gubernijah. Za učiteljsko v Sori je imenovana gđna. A. Grebenc. — Namesto g. Gašperina v Škofji Loki je suplentom imenovan g. Lj. Jakofčič; namesto obolelega J. Sibena v Bukovici je za suplentino imenovana gđna. Ivana Mesec. — Dr. Karl Štrekelj, izvanredni profesor na vseučilišču v Gradcu, je imenovan rednim profesorjem ondi. — Dr. Luegerju se je zdravje izboljšalo. — Drž. poslanec Šuklje je obolet. — Zaklal je neki Kramar Janeza Marolta pri Sv. Križu pri Kostanjevici. — Umrli je v soboto gospa Franja Maurovič, mati senjskega škofa. — Umrli je v Ljubljani hišni posestnik in mesar Kopač, vulgo Šmajhel. — Dežel. predsednik g. Schwarz je postal baron. — Pariški kardinal Richard je umrl. — Alkohol je umoril ženo branjevca Franca Mavc.

Katoliška družba za Kranjsko — mati vse organizacije — je prenehala, ker so vsi člani izostali. — Ljubljana dobi drugi razred aktivitetnih doklad. — Nov vlak se vpelje s 1. majem med Reko in Trstom skozi Št. Peter. Nov vlak med Ljubljano in Trstom pa s 1. majem 1909. — Trije kmečki listi so: »Domoljub«, »Slovenski Gospodar« in »Primorski List«. — V Ljubljani potrebujejo vsako zimo pivovarne 3 do 4000 voz ledu, kavarne, restavracije, sladničarji in gostilničarji 500 do 800 voz. — Goldinarje bo počasi avstro-ogrska banka potegnila iz prometa. Izplačevala bo sedaj samo krone in petkone.

Godovi prihodnjega tedna.

V nedeljo, 2. februarja: Svečnica. V ponedeljek, 3. februarja: Blaž, škof, Oskar, škof.

V torek, 4. februarja: Andrej Korz., škof, Veronika, devica.

V sredo, 5. februarja: Agata, devica mučenica, Japonski mučenci.

V četrtek, 6. februarja: Doroteja (Rotija), devica mučenica, Tit, škof, Anastazija, devica.

V petek, 7. februarja: Romuald, opat, Rihard, kralj.

V soboto, 8. februarja: Janez Matajski, spozn., Juvencij, škof.

Tržne vesti.

Dne 1. februarja 1908.

Na tržiščih je zapihal drug veter, ki je ugoden za konzumenta. Zopet imamo jasen dokaz, da konzum lahko regulira cene, ako ne takoj, se pa počasi poavi vpliv manjšega konzuma. Ta teden nam je prinesel znatne padce v cenah. Ogrski špekulantje so na neutemeljen način navili cene na tako visoko stopinjo, da je kupčija in konzumu kar zmanjkalo sape. Kupčija je popolnoma zaspala, bili so dnevi, ko se niti ene kile efektivnega blaga ni prodalo na borzah. Mlini so popolnoma zapustili trg in družega ni kazalo, kakor znižati cene. Pričeli so v ponedeljek in sicer so se z ozirom na pretečeno soboto omehčali

pri aprilski pšenici za 36 h, pri aprilski rži za 46 h. V primeri z 31. decembrom p. l. je znašal padec pri aprilski pšenici 67 h in pri rži K 1:31 na 50 kg. 31. decembra 1907 je notirala aprilska pšenica K 12:92. 25. jan. 1908 K 12:66. 27. jan. 1908. K 12:30. 30. jan. K 11:90 in včeraj 11:95. Je že nekaj, dasi so še cene vedno zelo visoke. April-rž je notirala 31. decembra 1907. K 11:54. 25. januarja 1908. K 10:85, 30. januarja K 10:86 in včeraj K 10:06, torej je izgubila v enem dnevu kar za 80 h ali z ozirom na 31. dec. 1907. K 1:48.

Vkljub temu padcu cen se tržišča niso oživila, konzum ni postal jačji. Jako majhne ponudbe zadostujejo zahtevam. Glavni vzrok nazadovanju cen tiči baže v tem, da moka ne gre in da so budimpeški mlini prisiljeni delati z jako majhno paro. Kako bo pa v bodoče, se ne vé.

Tudi svetovna tržišča so se morala zadovoljiti z nižjimi cenami. Ameriška tržišča so zadnjo soboto izgubila okoli 40 h na 100 kg, in v tem tednu so šle cene še nižje. V pristaniščih se je pojavilo jako veliko pšenice za eksport v Evropo in tudi Avstralija je začela eksportirati trikrat večje množine kakor lansko leto. To je na boljši dokaz, da so bila neresnična dosedanja poročila, da Avstralija ne bo mogla veliko eksportirati. Morda bo tudi pri nas pred koncem kampanje prišlo še precej pšenice na dan.

Moka. Konzum dan za dnem slabši, moka vedno bolj zaostaja in mlini si ne morejo drugače pomagati, kakor da vedno bolj skrčujejo obrat. Kakor pravi neko poročilo iz Budimpešte, so trije budimpeški mlini ustavili delo za nekaj časa in danemu zgledu mislijo baže slediti tudi drugi mlini. Z ozirom na nižje cene sirovin notirajo tudi pšenično moko za 20—30 h in rženo moko okoli 70 h nižje. Tudi klajna moka je cenejša, medtem ko je cena otrobov ostala neizpremenjena.

Spirit. Tendence ni več tako stalna ampak je postala medlejša, akoravno se za odjem po maju zahteva višja cena kot je promptna. Praga notira danes prompt zadačen triplo K 151:50.

Kava. Mnenja o prihodnosti tega predmeta so različna, danes je mnenje utrjeno. Govori se, da bomo imeli opraviti z višjimi cenami.

Usnje. Akoravno je postala kupčija živahnejša, vendar se še ne zaupa položaju, ampak se čaka z nakupom. Kože so se znatno utrdile v ceni.

Hmelj. Cene neizpremenjene, kupčija mrtva.

Živila in meso. (Dunaj.) Pitani ogrski voli 66—82, galjski 69—78, krave 60—70, pitane svinje 88—106, vse v h za kg žive teže. Meso: Govedina, sprednje, 56 h do K 1:56, zadnje 80 h do K 1:80, telatna 72 h do K 1:60, svinjina K 1:08 do 1:70, teleta 80 h do K 1:36, svinje 88 h do K 1:28 kilogram.

DELEGACIJSKO ZASEDANJE.

Avstrijski delegacijski odsek za zunanje zadeve.

Proti Nemčiji.

V včerajšnji seji avstrijskega delegacijskega odseka za zunanje zadeve govori prvi dr. Kramar. Vseč mu je izjava zunanjega ministra, da ne namerava Avstro-Ogrska na Balkanu več osvajati, ker taka politika škoduje le Avstriji. V Makedoniji

se mora z vso energijo izvesti justična reforma. Imenovanje evropskega makedonskega guvernerja bi bilo nevarno. Glede na reformno akcijo najbrže podpihuje sultana kaka velevlav. (Kramar misli tu na Nemčijo. Naša »zaveznica« dela v Turčiji za svoj žep in je zato sultanu prijazna.) Govornik naglašja, da so potrebne železnice na Balkanu, a paziti se mora, da ne postanejo last nemške banke, kakor so postale orientske železnice. Trozveza koristi Nemčiji, ne pa Avstriji. Nemčija rabi Avstrijo, da zakriva svojo svetovno politiko. Glede na Italijo naglašja, da si državi lahko zaupata, če zastopata politiko status quo in če vlada medsebojno zaupanje. Italija in Avstrija pa morata skrbeti, da sta mogočni, ker veljajo za zaveznike le mogočne države. Govornik graja politiko udanosti nasproti Nemčiji, ki nas je dovedla tako daleč, da Prusija zasleduje brezobzirno svojo poljsko politiko. Ta politika nasprotuje pravičnosti in prezira avstrijske narode. Gotovo bi ne ostalo brezuspešno posredovanje našega berlinskega poslanca, če bi ne bilo v Berlinu znano, da smejo nasproti Avstriji storiti, kar hočejo. Zatiranje Poljakov je naperjeno proti veji slovanskih narodov, ki tvorijo večino v državi, proti ljudstvu, ki je več let krepko podpiralo zvezo z Nemčijo. Postopanje Prusije nasproti Poljakom bolj škoduje trozvezi kakor vsa dosedanja nasprotstva. Po dr. Kramaru govori Pittoni. Njegova izjava smo objavili med včerajšnjimi našimi brzojavnimi poročili.

Enotna politika nemogoča.

Urban naglašja, da se kaže dualizem tudi v naši zunanji politiki. Velika enotna zunanja politika zato ni mogoča.

Proti italijanski iredenti.

Drexel zahteva, da naj ustanovi Avstrija v Rimu zavetišče mladim umetnikom in učenjakom. Tako zavetišče imajo Nemčija, Francoska, Angleška in Španska. Ne strinja se s Pittonijevimi izjavami o naših razmerah z Italijo. Nikdar niso bili iredentističnega mišljenja širši ljudski sloji ne na južnem Tirolskem in tudi ne v Trstu. Iredenta se rekrutira iz inteligence in iz napol inteligentnih slojev. Tudi italijansko ljudstvo ni za vojsko proti Avstriji. Zunanjemu ministru priporoča, naj dela na to, da energično nastopijo proti iredenti v Avstriji. Premagano je vsenemštvo, prošlo je panslavistično stremljenje. Zda se morajo izpodmakniti tla tudi iredenti. Močna obramba je potrebna v Trstu in v Pulju. Glede na poljsko vprašanje v Prusiji se sicer ne strinja z izjavami proti nemški vladi, a upravičena so kot toplomer, ki kaže zunanjemu ministru temperaturo v delegacijah. Govornik pozivlja ministra, da naj ostane krepak tudi nasproti Ogrski.

V imenu gosposko-zborničnih članov desnice izjavi prof. Latour glede na prusko razlastitveno postavbo, da sicer upoštevali načelo neumešavanja v notranje zadeve ptuje države, a kljub temu živahno obžalujejo, če v kaki deželi nastopi postavoda'a smer, ki se dotika svobode in varnosti zasebne lasti. Izjavljamo, da razumemo boleče razburjenje naših poljskih somišljenikov in simpatiziramo z njimi.

Aerenthalova izjava.

Zunanji minister Aerenthal pravi, da ne more nastopiti s čustvenega ali pa z narodnega stališča. Držati se mora strogo

nižjih slojih, marveč tudi pri onih, ki se prištevajo med izobražene.

Da je temu res tako, se lahko prepričaš, dragi čitatelj! v mestu na ulici, v gostilni ali na železnici in sploh povsod, kjer je prilika razgovarjati se o domačih razmerah ali pa o dnevnih novicah. Tudi je veliko moških, kateri imajo navado, da mešajo v svojem govorjenju nemščino med slovenščino.

Da bomo ložje spoznali, kako zoprno doni poslušalcem po ušesih tak razgovor, dovoljsem si na tem mestu objaviti, kar sem sam slišal.

Nekoč sem se na Zidanem mostu vsedel v železniški voz osebnega vlaka, kateri je vozil proti Ljubljani, in sicer v oddelek za nekadilce. Navadno se nahaja v tem oddelku večina ženskega spola, takrat pa so bile samo štiri precej priletne ženske, katere so mirno druga pri drugi sedele in prav malo govorile. Jaz sem sedel v kot pri durih ter samega sebe blagrovaj, da mi ni treba v gnečji in med kakšnim pyitjem sedeti. A prišlo je drugače.

Že pri prvi postaji je vstopila neka dama, srednjih let, čedno oblečena in tudi lepega vedenja. Takoj pri vstopu nas je pozdravila dvakrat v trenutku: Guten Tag, dobro jutro!

Odloživši mali kovčeg, površnik, dežnik in še nekaj drugih stvari, obrnila se je najprvo k zgoraj omenjenim ženskam ter vprašala, kam se peljejo, od kod da so,

kedaj gredo nazaj itd. Ker je pa seveda prav malo zvedela, se tudi ni trudila, kajti spoznala je, da one ženske ne marajo veliko govoriti.

Potem se je obrnila proti meni in pričela: »Heute in der Früh war es sehr kalt

državniške modrosti. Ta nalaga, da nadaljujemo dolgoletno politiko. S sistemom naše zunanje politike smo lahko zadovoljni. Trideset let smo zvezani z Nemčijo in pozneje tudi z Italijo. Zveza je odgovarjala našim koristim in prispevala, da se je ohranil svetovni mir. Ker se konsekvantno držimo zveze in ker smo lojalni, zavzemamo zaupno mesto v Evropi ne le pri prijateljskih, marveč pri vseh kabinetih. Vse teži na to, da se obdrži obstoječe ravnotežje. O trozvezi je bilo to znano že prej, a velja tudi za ostale politične zveze. Sedanje zveze držav vzbujajo čuvstvo gotovosti. Zato ne misli nihče, da bi izpremenili sedanje stanje. Izpremembe sistema bi marsikaj izpremenile, bilo bi nevarno in povzročilo spore. V naši zvezni politiki imamo pa zagotovljeno svojo politično in gospodarsko svobodo. Sklicuje se na nadesetletni dogovor z Rusijo, na naše stališče v maroškem vprašanju. Po francoskem in angleškem zgledu se lahko vežejo države, ki zasledujejo različno notranjo politiko. Minister se kratko dotakne izvajanja glede na prusko razlastitveno predlogo. Iredentistična stremjenja so obstajala pri delu italijanskega prebivalstva, predno se je sklenila zveza, a iredenta pojema. Glede na pogodbo med Avstrijo in Ogrsko upa, da ni bila zadnja.

Po Aerenthalu govori Bärnreither, ki tudi zahteva zavetišče za naše umetnike v Rimu.

Razpravo nadaljujejo v torek.

Z Aehrenthalovimi izjavami so Nemci zadovoljni, Poljaki so pa nezadovoljni, ker se je le kratko in mimogrede oziral na govor Glombinskega.

HRVAŠKA.

Znani dr. Rudolf Havas piše po mažarskih listih, da naj Ogrska pospeši vtelesenje Dalmacije z ogrsko krono. Zanimivo je, da hoče pri tem Hrvaško čisto izključiti, kajti po njegovem mnenju niso niti Hrvati, niti Srbi, niti Slovenci državnostvarni narodi.

Ban Rauch je baje v privatnih avdijskih izjavah, da nikakor noče kratiti uradništvu svobode prepričanja in glasovanja pri volitvah.

Bivši justični šef dr. Badaj opominja v »Pokretu« v posebnem članku bana Raucha z ozirom na zdaj objavljena premeščenja sodnikov, naj sodnikov ne premešča meni nič tebi nič, kajti dr. Badaj je svojčas sodnikom dal častno besedo, da bo storil premeščenju konec. Badaj objavlja neki svoj pogovor s cesarjem, ki se je u vednem premeščenju sodnikov na Hrvaškem zelo nepovoljno izrazil.

Potruje se vest, da bo vlada zagrebški občinski svet razpustila. Do 12. februarja bi namreč moral biti župan izvoljen. Dr. Amruš in dr. Kršnjavi pa, ki tu prideta v poštev, županstva nočeta sprejeti.

30. januarja so se zbrali skupni in deželni uradniki ter sklenili začeti akcijo, ki bo zagotovila uradništvu svobodo pri izvrševanju njihove volivne pravice.

V zadevi Supilovega odkritja, da namerava ogrska vlada hrvaško Primorje vtelesiti Ogrski, da v Bakru zgradi ladje-

delnice, oziroma vojno (!) pristanišče, je, kakor znano, minister za Hrvaško dal nekak »pojasnila«, češ, ta kraj se ne bo Ogrski vtelesil, temveč le nakupilo nekaj ozemlja privatnim potom. Zdaj pa uradna korespondenca dementira, da bi ministrski predsednik Weckerle bil s to stvarjo sploh kaj v zvezi.

OGRSKI DELEGACIJSKI ARMADNI ODSEK.

V včerajšnji razpravi ogrskega delegacijskega armadnega odseka zahteva Saghy, da naj preosnujejo postopanje častnega soda. Vojni minister Schönau ne more obljubiti, da uveljavijo že letos nove predpise o postopanju častnih sodišč, ker še niso končali pogajanj. Glede na višjo potrebnost za organizacijske izpremembe izjavi Schönau, da omeje odločanja pri artiljeriji. Minister se zavzema za redukcijo straž. Odsek odobri posamezne postavke ordinarija in ekstrordinarija kakor tudi izredne in naknadne kredite.

PROTI MODERNIZMU.

Rim, 31. jan. Vatikan je profesorja Ehrharda, cerkvenega zgodovinarja na vseučilišču v Straßburgu, črtal iz liste prelato (Ehrhard je namreč papežev hišni prelat), ker je v prilogi »Münch. Allg. Zeitung«, »Internationale Wochenschrift« objavil članek, naperjen proti zadnji papeževi encikliki o modernizmu, kateri očita neočetovski ton.

ROP PROTI POLJAKOM V PRUSKI GOSPOSKI ZBORNICI.

V nadaljni razpravi o poljski razlastitvi postavi v pruski gospodski zbornici izjavi grof Drostel, da je predloga nesprijemljiva. Povzroča le ogorčenje in nasprotuje proti 4. in 5. členu ustave. Predlogo nakažejo nato komisiji 25 članov, kar je predlagal kardinal Kopp. Očividno je to Bülowov poraz, ki je priporočal, da naj predlogo gospodski zbornica odobri. Značilno je tudi, da se v gospodskozbornični razpravi ni niti en član zavzel za predlogo.

ČRNOGORSKI ZAROTNIKI.

Privatne vesti iz Cetinja javljajo, da je proces proti zarotnikom odgojen za en mesec.

RUSIJA.

Mornariško vprašanje.

Zdaj je na dnevnem redu vprašanje reorganizacije ruske mornarice, ki po porazu pri Čušimi potrebuje temeljite preuredbe. Mornariško ministrstvo zahteva v to svrhu od dume velik kredit, ta pa se pomišlja, kar je dalo povod vestem, da bo duma razpuščena. Vpokojeni viceadmiral Roždestvenskij je dopisniku »Reči« izjavil, da je povečanje mornarice prezgodnje, kajti preje je treba misliti na močno armado na Daljnem Vzhodu. Predno bi bilo zgrajeno brodogradilni, ki bi bilo kos japonskemu ali nemškemu, lahko Japonska in Kitajska napadeta Rusijo ob mandžurski meji. Nasprotno pa častnik mornariškega

generalnega štaba A. V. Kolczak navdušuje peterburško občinstvo po predavanjih za preosnovo mornarice. Treba je zavarovati baltičsko obalo.

Diplomatske izpremembe.

Govori se, da bo ruski poslaniški tajnik v Londonu, Poklevskij Kozel imenovan za naslednjaka dosedanjemu poslaniku v Haagu, Čarikovu, ki je postal pomočnik ministra za zunanje zadeve, bukreški poslanik N. N. Giers pa baje pride na mesto Bahmetjeva, poslanika v Tokiu.

Finski deželni zbor.

Generalni gubernator N. N. Gerard bo februarja meseca osebno otvoril zasedanje finskega deželnega zbora. Pri tej priliki bo predložil senat deželnemu zboru pet važnih postav glede na uvedbo gozdarstva in uvedbo kmetijstva sploh. — Na finski meji so zdaj namesto carinskih uradnikov nastavljeni orožniki, ki strogo preiščejo vse, kar hoče prekorčiti mejo; celo konjske grive preiščejo, ker se je tudi že v teh našlo vpleteno orodje. Sploh so na Finskem zdaj zelo ogorčeni, ker je za namestnika Gerardovega imenovan general Seyn, ki mrzi Fince. Po vsej deželi se vršijo proti njegovemu imenovanju burni protestni shodi.

Preganjanje duhovnika Petrova.

Kakor znano, je sveti sinod duhovnega in naobraženega duhovnika Petrova prognal v neki samostan. Petrov je sinodu pisal pismo, kjer je obrazložil svoje verske in politične nazore. Sveti sinod je zdaj v posebni seji zaradi verskih nazorov Petrova izključil iz duhovniškega stanu, kar se po njegovih revolucionarnih političnih nazorov tiče, naznani sveti sinod politični oblasti, da od cerkvene strani preganjanju Petrova ne stoji ničesar več napoti.

Iz slovanskega sveta.

sl Proč s češkimi lepaki na Dunaju! »Vid. Dennik« piše: Nemško nacionalni furor si je našel na Dunaju novo žrtev. Tokrat se ne gre za glave čeških občanov, ki jih je treba razbiti, niti za češke trgovine, ki se morajo pleniti. Samo češki, celo niti takšni, ampak češko-nemški lepaki vabeči k obiskanju jubilejne razstave v Pragi so vzbudili jezo nemškega narodnega sveta, katerega geslo se glasi: Proč s Čehi! V Pragi lepi majhen odstotek Nemcev, ki izginja vsak dan, na vseh voglih ulic svoje lepake, na Dunaju pa, kjer imajo Čehi dva svoja ministra in nekoliko svojega državnega uradništva, kjer na železničnih postajah in javnih prostorih je dovoljeno naznanjati razna podjetja v jeziku francoskem, angleškem, ruskem in — ako hočete — tudi v japonskem, ne sme se pokazati češka beseda. Omenjeni umetniški lepaki so bili te dni ponoči zamazani, raztrgani in na razne načine uničeni. Nemški narodni svet je namreč objavil v nacionalno-antisemitnem lističu »Deutsche Presse« hujskajoč poziv na Dunajčane, da naj si ne puste dopasti sramoto, ki se jim

godi s češkimi lepaki in kakor se evdi, poziv je padel na rodovitna tla. Zdi se, da na Dunaju začne zopet pihati proti češka sapa.

sl Hlinke rubijo. Premoženje župnika Hlinke v Ružomberku je bilo zarubljeno, da se plačajo globe, k katerim je bil Hlinka obsojen. Vsled vednega preganjanja je bil Hlinka pripravljen ob vse premoženje in sedaj ga v ječi bivajočega hočejo spraviti popolnoma na beraško palico.

sl Milijon kron za dobrodelne name-ne. Rodoljubna Poljakinja, Julija z Czabanov Wiemanova, ki je nedavno umrla, je darovala 400.000 rubljev v posvetne, dobrodelne in cerkvene namene na Poljskem. Skupno premoženje umrle rodoljubke znaša 800.000 rubljev.

sl Prusi zoper Poljake. Rektor berlinske univerze je k sebi poklical tamošnje poljske poslušalce in je od njih zahteval, da bi obljubili, da se ne bodo udeležili nobene poljske agitacije ter pri zborovanju bodo rabili le nemški jezik. Poljski dijakki so takšno zahtevo odločno zavrnil, češ da ni postavnja in da § 7. nove društvene postave še ni potrjen.

sl Bolgarska akademija. »S. S. Bobčev, urednik mesečnika »Bolg. Sbirka«, predlaga, da bi se »Bolgarsko knjiž. društvo« izpremenilo v bolgarsko akademijo, ker društvo po svoji znanstveni delavnosti in organizaciji se more kosati z vsako znanstveno akademijo v sosednih deželah. Premoženje društva tudi ni manjše nego premoženje drugih akademij; tužina — kakor trdi g. Bobčev — itak že omenjeno društvo čisla kot bolgarsko znanstveno akademijo.

sl Statistika alkohola. »Harbinskij Věstnik« je objavil te-le zanimive številk: V severni del Mandžurije se je leta 1906. pripeljalo za 17.770 rubljev konjaka, ruma za 113.170 rubljev, raznih likerjev za 10.135 rubljev, šampanica za 976.337 rubljev, piva za 228.685 rubljev, drugih alkoholnih pijač za 379.924 rubljev; vkup za 1.726.021 rubljev alkohola. Razum tega samo tamošnji zavodi pridelajo na leto za 475.000 rubljev alkoholne pijače. Tedaj Rusi v Mandžuriji zapijejo v enem letu več nego dva milijona rubljev.

sl Koliko je študentinj na ruskih univerzah. S. F. Cervinskaja je nabrala podatke o številu študentinj na ruskih vseučiliščih v dveh zadnjih letih za rusko društvo ženske ravnopravnosti. Iz podatkov se vidi, da število ruskih študentinj čimdalje raste. Leta 1906/07 je bilo na vseh ruskih univerzah 877 študentinj; leta 1907/08. jih je že 1690.

sl Novo rusko društvo. V Moskvi se je ustanovilo društvo »Zlatoustovski religiozno-filozofski kružok«, katerega namen je skrbeti za povzdigno versko-nravnne izobrazbe ruske mladine v družini in v šoli, ker je v zadnji dobi verski čut in spoštovanje cerkve med rusko mladino zelo izginilo.

Širite, naročajte „Slovenca“!

rode, kako se strogo drže svojega jezika, in poboljšajmo se, ter govorimo čisto — slovenščino! Klomšinov.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuđ redehter!

Tkula, kedr se kašne vultve bližaja, je zmeri tak fretit kandidat, de je groza. Kandidatu je scernaush plateh zadost punavadešpreveč, de sa edn drugmo na pot; al ta prave

vn zbrat, tu je tešku, in zatu tak cencelaje kedr ih zbiraia. Tu je res en križ. Puslance za državni zbor sa ta zadn bart še precej dobr skp skumenderal; čeprou je biu tak dirdej in je usak kandidat rinu na soja plat, sa se nazadne use glih tku lepu skp spravl, de je vesele.

Res, de maja na Duni dva kluba, pa tu nč na škodje, saj puslancem ne. Lakate jim ni treba trpet, dokler je Žitnik med

nim. Dokler u Žitnik med nim in u puslance zalagu iz žitam, jm na sme mankat Pugačnka. Sevede, mi navadn ldje ubrajtama scer pugača, u državni zbor pa na sme nubena reč ženskega spola, zatu sa mogl puslanci sečt pu Pugačnke. Ke pa držaunazborsk naš puslanci, pusebn tist, ke velik guvareja, na morja gvirat brez dobre kaplce, zatu maja med saba Gustinčarja, al Gustinčarja, ke jm zmeri rad namoč razsešena grla iz kašna dobra kapla in pa še Pišek pride učaseh za pobulšek na miza, ke piška na sme u državni zbor. De b se pa ker kej gor na druži in jm naprej metu, de nisa dobr kristjani in de se u petek in svetek trah-teraja iz Piškam, zatu sa skrbel, de je pršou Ribar u državni zbor, de ih ub petkeh varje greha. Kedr se uja smeled ženske postu u državni zbor, tekata uja pa ženske postaule soje kandedatavce in uja sevede zvulile raj riba namest Ribarja, namest Pugačnka pugača in namest Piška pa piška, zatu k je več žensk na svet ket pa mošk.

Kokr veja, gespuđ redehter, sa pa naš puslanci glih tku, kokr sma mi ta navadn ldje in če se jm še tku dobr gudi, pride že prec kej taga umes, de nastane K r e k med nim in sam Buh ga bod zahvalen, de se je žrtvou za Sluvence in šou na Duni tud slaun turist H

Naša šola v Aleksandriji.

Mlad, požrtvovalen sin sv. Frančiška služi tam daleč preko Sredozemskega morja svojim bratom in sestram. Konzuli in poslaniki, ki jih nastavlja država, so dobro plačani; on dela za božji lon. In če vprašaš tiste, ki živi zanje, ti bo jasno, od koga ima večjo korist država, ali od menih, ki zbira raztresene rojake in jim z zavestjo krščanstva budi tudi zavest Slovenstva in Avstrijanstva, ali od tistih, kateri pritiskajo štampiljo avstrijskega orla ali ogrske krone na zamazane pose.

Se je vrlih mož v tujini. In kar jih je — naših rojakov po egiptovskih mestih, vsi so roka v roki s patrom Benignom, pred vsemi blagi Dalmatinec dr. Wolf. In ti so se združili, da osnujejo hrvaško-slovensko šolo za nad 200 naše dece v Aleksandriji. Sodil bi, da mora vsak poštenjak zavriskati veselja nad to namero. Naša diplomatska birokracija ni. Zavirali so šolo, prepovedovali jo, češ, ko bi bila nemška, seveda, a hrvaška, — slovenska, — to ne gre. Morda bi šlo še najlažje z madjarsko. Poduk v osnovnih prvinah mora biti v domačem, materinem jeziku. Kdaj se bo tega naučil avstrijski birokrat, ne vemo. Kakor se vidi, je nesposoben za to. Ali naj se hudujemo nad papirnimi kuliji iz visoke akrobatske šole avstrijske državniške modrosti? Zakaj naj bi bili modrejši naši birokratje v Egiptu, nego njihovi sodrugi na Koroškem in Štajerskem? Jeseni smo poročali med brzojavnimi vestmi z Dunaja, da se je dal Aerenthal deputaciji dr. Šusteršiča, Vukoviča in dr. Wolfa prepričati, da je taka šola dobra, in da je obljubil svojo blagonaklonjenost glede na njo. Prelivanje tinte se je vršilo še nekaj mesecev in zdaj — te dni — je minister Aerenthal sporočil, da je zadeva ugodno rešena.

Šola je torej dovoljena; morda celo nekaj grošev podpore. A to ni dovolj. Za prostor in učitelja treba novcev, zlasti izprva. V Egiptu morda še ne vedo za rešitev. Naj ž njo vred zvedo tudi, da so sorojaki voljni tudi gmotno podpreti mlado vzgojilnico naše dece. V ta namen so pisane te vrste. Naše uredništvo sprejme hvaležno vsak dar, ki se mu doloži v imenovanju namen in ga izroči aleksandrijskemu odboru. Tudi med Hrvati začno podobno akcijo. Slovensko časopisje naj se nam pridruži. Prosimo!

Ob 1500-letnici Sv. Janeza Zlatoust.

Stari Bizanc je že davno razpadel in se umaknil turškemu Stambulu, bizantinski cesarji so pozabljeni in nikomur ne pride na misel, da bi proslavljali njih spomin. Slavni spomin sv. J. Zlatoustja je pa preživel slavo vzhodnega Rima in v zlatem sijaju Zlatoustove slave izginja vsa dvomljiva slava onih bizantinskih vladarjev, ki so nekdanj preganjali Zlatoustja in zatirali cerkveno svobodo. Slava Zlatoustova je slava katoliške cerkve, ki v dnevih največjega preganjanja slavi najsijajnejše triumfe!

Dne 14. septembra 1907 je minulo 1500 let, odkar je veliki J. Zlatoust, zapuščen od sveta, umrl v prognanstvu ob pušti obali Črnega morja kot veliki mučenik za svobodo in edinstvo krščanske cerkve, kot klasični grški junak one tragedije, ki se vedno in vedno obnavlja v zgodovini katoliške cerkve. Ves krščanski svet, vzhod in zahod, se ob tej priliki slovesno spominja enega največjih sinov katoliške cerkve in tudi svetna znanost ga slavi kot enega najznamenitejših kulturnih velikana.

V Rimu so se že v prvi polovici leta 1907 začeli pripravljati za proslavo Zlatoustove 1500letnice. Papež Pij X. je dne 22. julija 1907 rimskemu odboru za proslavo sv. Zlatoustja pisal pismo, v katerem priporoča najslovesnejšo proslavo, na najodličnejši način slavi Zlatoustja in ga imenuje vzhodnega Gregorija Velikega. Dne 13. novembra 1907 so nameravali v Rimu praznovati Zlatoustovo 1500letnico z velikimi cerkvenimi slovesnostmi in slavno-stno akademijo, za katero so obljubili svoje sodelovanje prvi vzhodni in zahodni učenjaki (med njimi tudi Rus prof. Petrovskij.) A vsled protikatoliških demonstracij so morali vse večje slavnosti odložiti; vršile se bodo, seveda v manjšem obsegu, šele 12. februarja t. l.

Ruska sinoda v Petrogradu je v oktobru 1907 ukazala, da naj se 12. in 13. novembra slovesno praznuje 1500letnica sv. J. Zlatoustja v vseh cerkvah, posebno pa v semeniščih. Duh. akademija v Petrogradu je seveda najslovesnejše proslavila sv. Zlatoustja; po slovesni službi božji je rektor akademije, škof Sergij, v navdušenem govoru slavil Zlatoustja »nedosežnega škofa, neustrašenega propovednika in velikega mučenika za krščanske ideale.« Nato se je vršila akademija, na kateri so Zlatoustja v govorih proslavljali profesorji in

bogoslovci. Carju je pa poklonila ruski prevod vseh Zlatoustovih spisov. — V Belgradu so se vršile cerkvene slovesnosti dne 13. nov. v stolni cerkvi, akademija pa v semenišču sv. Save v navzočnosti nadškofa in naučnega ministra.

Na Dunaju so praznovali 1500letnico sv. Zlatoustja dne 24. jan. 1908 v cerkvenozgodovinskem seminarju bogoslovne fakultete pod vodstvom prof. Wolfgruberja v navzočnosti škofa Marschalla.

Med temi slavnostmi zavzema častno mesto akademija, katera se je priredila v ljubljanskem bogoslovskem semenišču dne 27. jan. t. l. Veličastna latinska himna, katero je zložil bogoslovec F. Omerza, v slovesnozvenečih klasičnih distihih opeva življenje in delovanje sv. Zlatoustja liki prolog staroklasiških dram. Nato so sledili slavnostni govori, katere so bogoslovci Trdan, Snoj, Bukovič, Klinar, sestavili pod vodstvom svojih profesorjev; vsi govori so bili tako temeljiti po vsebini in tako dovršeni po obliki, da bi bili v čast vsaki univerzi. Splošna želja navzočega občinstva (med njim sta bila tudi dva izvenkranjska gosta, prof. Kovačič in dr. Njara, rektor grško-katoliškega semenišča v Zagrebu) je bila, da se ti govori izdajo v posebni knjigi; tej želji se bode tudi ustreglo. Iz govorov povzamem tukaj posebno one točke in misli, ki so rezultati popolnoma samostojnega znanstvenega študija in so za znanost vsaj deloma če ne popolnoma nove.

Sv. Zlatoust je prvi med vsemi cerkvenimi očeti pravil v najpopolnejše soglasje klasično grško kulturo in krščanskega duha. Že prvi njegovi govori so se tako odlikovali po klasično dovršeni obliki, da je celo poganski retor Libanij občudoval svojega učenca in ga vabil, naj mu pomaga obnoviti staro slavo grške kulture; a Zlatoust mu je odločno odgovoril, da je to možno le s pomočjo krščanstva. Zlatoust je res pravi krščanski Prometej, ki je vzel poganskemu svetu ogenj besede in ga prenesel v hišo božjih otrok; vrtnar, ki je vnečo cvetko klasične retorike presadil na boljša krščanska tla.

Kot škof v Carigradu je Zlatoust pred vsem branil cerkveno svobodo, ker je vedel, da more le svobodna cerkev biti zaščitnica krščanske kulture in edinstvi; za svobodo in edinstvo cerkve je umrl v prognanstvu. Zraven se je pa Zlatoust boril proti onemu grškemu šovinizmu, ki je začel bujno poganjati, odkar se je cesarski prestol prenesel iz Rima v Bizanc; proti oni narodni omejenosti, ki je hotela vse helenizirati in je bila v svojih posledicah eden poglavitnih vzrokov cerkvenega razkola. Zlatoust je odločno zastopal stališče narodne enakopravnosti; v Carigradu je ustanovil posebno semenišče za Gote, katere je izkušal pridobiti za pravo vero s tem, da jim je vzgojil duhovnike gotske narodnosti in jim dovolil gotsko bogoslužje. Pod vplivom Zlatoustovega duha sta bila izobražena sv. Ciril in Metod, ki sta v tem duhu delovala med Slovani. Zato je staroslovenska literatura in slovanska liturgija dragocena dedščina Zlatoustovega duha. Zato je v najstarejših staroslovenskih spomenikih (n. pr. Glagolita Clozianus) toliko Zlatoustovih govorov; zato je kakor v znak hvaležnosti v staroslovenskih prevodih ohranjenih celo nekoliko Zlatoustovih govorov, ki v izvirniku niso več ohranjeni.

Pa še v enem oziru je Zlatoust velikanskega pomena za Slovane. Na podlagi onega svetopisemskega besedila, ki ga je rabil Zlatoust, je narejen staroslovenski prevod sv. pisma. Zato so za umevanje in kritično presojevanje staroslovenskih tekstov Zlatoustovi spisi največje važnosti.

A ne samo za slovansko, ampak tudi za klasično filologijo je Zlatoust izrednega pomena. Zakaj vsi njegovi spisi so spisani v najlepši atiški grščini. Če smemo verjeti filologu Naegelu (Byz. Z. 1904) je že blizu časa, ko bodo klasični filologi Zlatoustu dobivali za isto slastjo in istim občudovanjem, kakor nekdanj retor Libanij.

Zlatoust je — kakor pravi Naegle — klasični Grk, pomlajen po krščanstvu, zakasneli cvet grškega klasicizma. V vsem svojem življenju in delovanju je pokazal, da je res eden največjih sinov onega naroda, ki se najbolj odlikuje po jasnem in vedrem duhu; v njem se javlja oni klasični genij, ki je grški umetnosti vdihnil dosedaj še nedoseženo zunanjo harmonijo in sijaj dovršene oblike. Da, Zlatoust je v svoji harmonični osebnosti najlepše izrazil veliko resnico, da krščanstvo pospešuje in oživlja pravo kulturo in napredek.

Ob praznovanju 1500letnice Zlatoustove smo imeli priliko občudovati stare grške in slovanske koralne melodije, ki sta jih nalašč za to slavnost priredila P. Gaiser (rektor grškega kolegija v Rimu) in naš znani skladatelj Fr. Ferjančič. Vse je očaral krasni in veličastni staroslovenski koral »Veličaj duše moja«; kaj takega se v Ljubljani še ni slišalo.

Vodilna misel vseh teh slavnosti na zapadu je pa bila: Veliki duh sv. Zlatoustja, ki ga složno slavi vzhod in zahod, naj bi pripomogel, da bi se narodi nekdanj slavnega krščanskega vzhoda združili z edino pravo cerkvijo v prospeh kulture in v novo slavo krščanstva.

Tretja ruska дума.

V a r š a v a, 27. jan. 1908.

Prva seja dume v tem zasedanju je bila slabo obiskana, zlasti poslancev reakcionarne desnice je malo. Nekateri imajo opravka s svojimi gospodarstvi, drugi so na plemiških zborih, tretji od »Zveze pravih ruskih ljudi« potujejo po deželi in agitirajo med ljudstvom za samodržtvo. Pozornost je obrnilo nase pet sibirskih poslancev, od katerih trije pripadajo kademtom, eden delavski, eden pa socialnodemokračski stranki. Opozicionalni poslanci pripovedujejo, da se ljudstvo za tretjo dumo nič ne zmeni. Vlada je dumi predložila celih 90 zakonskih predlogov! Predsednik dume, Homjakov, izjavlja o duminem delovanju sledeče: 510 samostojnih predlog od strani dume zavira njeno delo; vrhutega sta na primer zakonska načrta o agrarni reformi in reformi krajevnih sodišč tehniško pomanjkljiva. Ker se več poslancev, ki sedijo v najvažnejših odsekih, za delo sploh nič ne zanima, je položaj treba soditi zelo pesimistično. Poslanci nimajo pri svojem delu prav nobenega sistema. Ljudstvo pričakuje od dume temeljitih postav, ne pa malenkostne drobce. Če predsednik o dumi tako sodi, mora pač biti presneto za nič. Treba pripomniti, da je mnogo tega zakonskega drobiža vlada sama predložila, ki pa se izgovarja, češ, da hoče s tem pripraviti poslance na obširnejše in temeljitejše delo, ko bode prišla na vrsto reforma sodišč, šol, agrarno vprašanje, razširjenje budgetne pravice dume z izjemnimi zakoni (!) itd.

Dumin odsek za ljudsko izobrazbo je sprejel vladno predlogo, da se ustanovi ljudsko vseučilišče v Moskvi, črtal pa je določbo, da sme to vseučilišče podeljevati tudi diplome in izdajati pričevala. Sprejel se je tudi 5 in pol milijonski kredit za ljudsko šolstvo. Za vsako ljudsko šolo s 50 otroci naj država prispeva na leto 390 rubljev. Pouk boji brezplačen.

Resen spor utegne med dumo in vlado nastati glede na mornariški proračun. Minister zahteva namreč za mornarico ogromno vsoto, ki je pa skoro nobena stranka noče dovoliti, ker mornariškemu ministru ne zaupa.

Idrijske novice.

i Kandidat za mesto Idrija. V torek zvečer je pa »Slov. Narod« med dnevnimi novicami resnico povedal, trdeč, da ima Gangl kandidat za mesto Idrija, velike zasluge za liberalno učitelstvo, in da radi tega zasluži poslansko čast. Prav, toda predno stvar premislimo, povejmo še to: Gangl na ni postavila Idrija kandidatom; postavil ga ni obrtnik, ne trgovec in najmanje rudar, ker ima Gangl o vsem na svetu več pojma kakor o idrijskih težnjah. Gangl naj položi roko nasre in naj pove, če ni res. Pred šestimi leti je prišel v Idrijo, da je nastopil dobro službo za lepo plačo, za Idrijo in njene težnje se pa on niti malo brigal ni, ker je imel dovolj posla s svojim »Tovarišem« in s povestmi, katere je za dober honorar pisal klerikalni družbi sv. Mohorja. Tako in nič drugače! Zato je pa res, da Idrija Gangla ni postavila kandidatom, pač pa ga je imenoval osrednji odbor v Ljubljani, da bi dobili liberalni učitelji svojega zastopnika, pritrtili so temu v Idriji pa tisti »narodnjaki«, ki hodijo k Fani v delikateso in h Kavčiču v kavarno. Tako je! Mi liberalnim učiteljem privoščimo zastopnika, volijo naj ga pa sami in iščejo naj ga drugodi, ne pa pri nas, ki z učitelstvom nismo v nobeni zvezi, kajti naši učitelji so cesarski kraljevi, ne pa od dežele nastavljeni, tisti, ki pa so od dežele plačani, naj si pa zastopnika izberejo iz svoje srede, ali naj pa Gangl prosi k deželi nazaj, da ga bo ona redila in mu dajala za njegovo poslanstvo dopust; Idriji, ki sedaj Gangla iz občinskih dohodkov plačuje, tega ni treba, ker ima drugih stroškov dovolj. Ta je lepa: Idrija naj voli Gangla, vodjo kranjskega liberalnega učitelstva, ki bi v deželnem zboru pač zastopal nam popolnoma tuje učitelje, mesto Idrija naj pa plačuje njega in njegovega substituta za tisto čast, da bo zastopal druge! Predobro še vemo, koliko so storili za Idrijo jednaki poslanci, ki so jih nam iz Ljubljane po pošti poslali, da bi se zopet na limanice useli.

i Socialni demokrati zopet osamljeni. V proračunskem odseku niso te dni državni poslanci socialno-demokračske stranke dobili nobenega referata. Celu Jugoslovansko so izročili štiri referate, a več kot še enkrat tako močnemu klubu socialnih

demokratov niso privoščili niti enega. Morda bode to zopet zapisal Kristan v svoj »Naprej« in bo zopet z obžalovanjem konstatiral, da so se vse stranke državnega zbora zvezale proti socialni demokraciji. A naj jim zopet na kakem shodu kdo očita, da so osamljeni, tedaj bode Kristan zopet utajil in njegovi za njim potegnili, češ: laže, kdor trdi, da druge stranke ne marajo za naše. »Naših 87 kaj zmore«, bi bo zatrdil kak organiziran delavec, in če mu boš povedal, kako so osamljeni, se bo košatil, kake može da imajo, koliko vpliva da imajo in razne zveze, zveze, te še le kaj dosežejo. V malo letih bo tako vse socialna demokracija preplavila, vsaj Kristan tako pravi, in on že vé.

i Kdo je v strahu za mandat: kmet ali vitez? »Slovenski Narod« piše, da je župnik iz Godoviča premeščen v Turjak iz političnih vzrokov, ker so klerikalci v strahu za notranjske mandate. Resnici na ljubo povemo le dvoje. Prvič, instalirani župnik se ne premesti kar t

reč Kavčič, ponudivši tisočak. Pa se ga ne more znebiti! »Klerikalce ven«, se zaslisi v kotu in v tistem trenutku je Kavčič na cesti, babe pljujejo, Kristan si mane roke, Julče vzdihuje v nazadnjaški Idriji, Gangl pa z začudenjem opazuje družino, v katero je zašel in gleda sadove svobodne misli in svobodne šole. Z vzklikom: Živio soc. demokracija! je končan nad 3 ure trajajoč shod.

Volivno gibanje.

GLAVNO ZBOROVANJE ZAUPNIKOV »SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE«.

Deželnozborske volitve so pred durmi. Več volivnih okrajev je na svojih lastnih zborovanjih in posvetovanjih že na jasnem glede složnega in enotnega postopanja pri volitvah. Ker pa stopa »S. L. S.« v volivno borbo kot enotna zastopnica našega slovenskega ljudstva na Kranjskem, z jasnim programom političnim in gospodarskim, ki ga hoče z združenimi močmi tudi izvesti, zato se je odločil srednji volivni odbor »S. L. S.«, da skliče

glavno zborovanje

zaupnikov »Slov. Ljud. Stranke«, dne 10. februarja 1908, ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Politični položaj in deželnozborske volitve. — Poroča dr. Iv. Šusteršič.
2. Gospodarski položaj in deželna uprava. — Poroča dr. Evgen Lampe.
3. Kandidature za deželnozborske volitve.
4. Slučajnosti.

Osrednji volivni odbor »Slovenske Ljud. Stranke«.

Dr. Ivan Šusteršič m. p. načelnik.

Zaupniki, prihitite v obilnem številu na ta važni shod, ki naj dvigne moči in veljavo naše »Slovenske Ljud. Stranke«.

Kmečke občine Logatec—Postojna.

Nekateri liberalci so bili tako nesramni, da so zlorabljali ime gospoda Jakoba Marolta iz Žerovnice in ga priporočali kot kandidata, četudi je cerkniški zaupni shod »S. L. S.« soglasno in z iskrenim priporočilom g. Jakoba Marolta samega postavil kandidata gg. dr. Žitnika in Franca Drobniča. Tudi »Slov. Narod« se je polastil te stvari in je priporočal g. Marolta, seve na željo cirčniških liberalcev.

Vse te spletke so bile preveč prozorne, da bi bile mogle napraviti kako zmedo v vrstah naših zavednih notranjskih mož. Zmagonosna notranjska armada »S. L. S.« se ne da ne umazati in ne oslepariti.

Kar se pa tiče gospoda Jakoba Marolta samega, je isti poslal vodstvu »S. L. S.« pismo z dne 30. t. m., v katerem jasno in točno ožigosa postopanje takozvanih »prijateljev«, ki ga spravljajo v napačno luč s tem, da ga skušajo usiljevati za kandidata. Gospod Marolt slovesno izjavlja, da je on za kandidata »S. L. S.« gg. dr. Žitnika in Fran Drobniča. Ta dva bodo on sam volil in za ta dva bo agitiral, kakor je še vedno v najhujših borbah možko in odločno agitiral za »Slovensko Ljudsko Stranko«. G. Marolt z ogorčenjem odklanja početje liberalcev, ne mara in ne potrebuje njihovega priporočila. Liberalci naj liberalca volijo — naši bodo pa svoje volili. Tako zahteva politično poštenje in tako se bo zgodilo dne 21. februarja, tudi v Cerknici.

V mestnem okraju Kranj-Loka

nastopi, kakor čujemo, kot samostojen kandidat gospod Tomaž Pavšlar, posestnik valjičnega mlina v Kranju.

Poziv!

Na shodu liberalcev v Ribnici v nedeljo dne 26. jan. se je najin protikandidat gospod Ivan Rus iz Travnika nama zagrozil s sledečimi besedami: »Sicer pa Vas opozarjam nasprotniki, da z osebnostmi ne agitirate, ker sicer bomo tudi mi govorili in rečem Vam, da eden izmed Vaših ne bo izvoljen.«

Ker pozna našine nasprotnike in sva prepričana, da bodo govorili o vsem, kar vedo in da tudi niso v stanu zamolčati nobene stvari, ker čutiva, da vedno lahko javno nastopiva in ker hočeva pri najini agitaciji biti popolnoma svobodna tudi nasproti kandidatom nasprotne stranke, pozivava kandidata liberalne stranke gospoda I. Rusa in vso tisto p. n., zlasti uradniško gospodo, ki je na tistem shodu fabricirala »ljudsko voljo«, da začno takoj govoriti in povedo vse, kar nameravajo povedati. Pričakujeva seveda, da bodo p. n. gospodje s tisto možko sa-

mozavestjo kakor so grozili, tudi potem pred sodiščem vzdržavali svoje trditve.

V Ribnici, 29. januarja 1908.

Fr. Jaklič, l. r. — Fr. Bartolt, l. r. Kandidata političnega društva »Kmečka zveza« v Ribnici.

Nedeljski shod liberalne stranke v Ribnici.

Ni mi žal, da sem si ogledal od blizu napovedani shod S. G. S. V salonu je stalo tri vrste miz in ko sem prišel že med zadnjimi, je bilo okrog njih še dovolj prostora, da sem se lahko stisnil k mizi in naročil svoj kozarec piva. Družba, katero je v sobotnem »Slovencu« karakteriziral neznan mi dopisnik, je prišla polnoštevilno. Samo g. dr. Lavrenčiča, tega nedosežnega vzgojevalca psov in prvega veletržca z brakirji na avstrijskem jugu, ni bilo. Opravki — nujni trgovski! — so ga tirali v Sodražico, in pa gospoda notarja ni bilo, ki je pa poslal svojega uradnika na shod, da so bili vsi uradi zastopani. Z mojega stola se je lepo zrlo po salonu in imel sem priliko prešteti in preceniti vse »ljudstvo«. Ko je prišel mesarski vajenec Cenev in oba Jaklinova vajenca, je bilo natančno šteto 151 oseb s kaplanom vred iz trga, ki nimajo v kmečki skupini volilne pravice, pač pa so delali na tem shodu »ljudsko voljo«. Iz devetih vasij ribniške fare ni bilo nobenega človeka na shod. Iz Ribnice pa so prišli: I. C. kr. sodnija, zastopana po g. nadsvetniku Višnikarju, pristav Toporiš, in oficijala Trepečnik in Špende. 2. C. kr. davkarijo so zastopali davkar Murgel, pristav in eksekutor. Ker je moral začasni šolski vodja Betriani s tovarišem Grčarjem iti na ženitovanje, se je vzdignil z bolniške postelje vsled bolezn eno leto na dopustu bivajoči nadučitelj Tomšič in je prišel v rodoljubnem navdušenju na shod ter pripeljal s seboj mladotnega učitelja Mikuliča; iz Vel. Lašče je prišel edini zastopnik občine nadučitelj Štefančič, ki je prevzel drage volje težki posel zapisnikarja; dolencevaško šolo je zastopal učitelj Zupančič. C. kr. pošta sta zastopala ribniški poštar in sodraški gospod Fajdiga, ki je bil tudi podpredsednik. Ribniško občino so zastopali župan dr. Schiffer, tajnik in policaj. Sodraški trg je pa poslal govore poslušat Evgena Ivanca. Prišli so vsi trgovci s svojimi vajenci in sotrudniki in vse, kar liberalno čuti od Rakitnice do Ortneka. In ko je bilo dovolj »ljudstva«, da se je mogla pokazati »prava ljudska volja«, se je začelo, kakor je bilo že napovedano. Gospod Rus ni bil posebno dobre volje. Pričakoval je, da bodo ribniški kmetje, v katerih tiči še nekaj nezadovoljnosti, prišli delat njemu zaslonbo. Pa je prišel kmalu v ogenj, ko je povedal, da ima »Kmečka zveza« že svoje kandidate, kateri niso njemu niti ribniški gospodi prav nič všeč, ter je vzkliknil ogorčen: »Protestiramo proti takemu vsiljevanju.« Poglejte vendar njega! Ali se kaj vsiljuje, on, ki mu ni niti za milijonsko premoženje. On je samo za »mali« program od časa do časa. On se ne bori proti veri, proti duhovščini, proti cerkvi, kar je govoril pred štirimi leti, je bilo samo to, »kar je bilo priloženo sodnijskim aktom«. In kdo mu more kaj, ako kaj citira iz sodnijskih aktov, ki so mu na razpolaganje v c. kr. sodišču? — In potem je nastopil Nace! S svetim ogorčenjem je konstatiral, da se je »Slovenec« lagal, da on ni kandidat, pa da naj »ljudstvo« samo odloči. In potem je začel: »Bog je ustvaril zemljo, katero obdeluje kmet. Čez dolgo časa je prišlo leto 1848, potem je dal cesar ustavo. Volite svobodno« itd. Ginjen sem bil, ko je zatrjeval: »Nisem nasprotnik vere in spoštujem duhovščino. Katoličan sem. Moj oče je bil katoličan in vsi moji občani so katoličani. Za to sem, da se vera ohrani; katoliško hočem živeti in umreti.« Tako pobožno še ni noben naših kandidatov govoril. A takoj par minut po tem svečanem trenutku, ko je kaplan g. Orehek stavljal tri kratka vprašanja na g. kandidata Merharja, je bruhnilo vse spoštovanje duhovščine na dan in se je zila v klic: »Ven s farjem! Ven s farško preslico!« Jaz nisem pričakoval, da se bodo tako hitro slekli. Tudi g. Višnikar je čutil potrebo govoriti. Resnično povedano, jaz sem ga imel za bolj pametnega. Spravljal se je na Jakliča, pa je protestiral, zakaj Jaklič ne govori z vsem spoštovanjem o sodnikih in sodiščih. Na to naj mu g. Jaklič sam odgovori, pa pričakujemo od njega, da se tudi ribniškega svetnika ne vstraši. Zahteval je, da bodi volivna reforma pravična, po željah in zahtevah ljudstva (liberalnega, seveda!) Neki Henigman, ki sicer naše poslance nadleguje s pismi in prošnjami, ki zabavlja Nacetu, je predlagal za kandidate Merharja in Rusa. Ljudstvo je bilo navdušeno. Vzdignilo se je 16 rok in pokazala se je »ljudska volja«.

Na tem shodu se je prav pokazalo, kdo so tisti kmetje, ki tvorijo S. G. S. in oznanjujejo križarsko vojsko »Kmečki zvezi« in S. L. S. Uradništvo, učiteljstvo, trgovci, torej ljudje, ki od kmeta žive. Preko teh ljudi mora iti naš kmet, ti ga ne bodo komandirali! Ako Rusu in Merharju ugaja to »ljudstvo« naj se ne čudita, da se ljudje ne morejo navdušiti za nje.

Zadnja sredstva liberalcev.

Iz Kamnika se nam poroča: Kamniško županstvo je izpostavilo te dni volilski imenik za bližnje deželnozborske volitve, ki je pa tako sestavljen, da se bo moral ves izpremeniti, da bo odgovarjal resnici. Več kot polovica volivcev S. L. S., ki plačujejo predpisano davščino in ki so od nekdanj volili z mestno občino, h kateri pravno pripadajo, pri deželno- in državnozborskih volitvah v mestni skupini, je izpuščenih. Svoje liberalne pristaše iz istih predmetij pa so neopravičeno zapisali v volilski imenik, kakor bi ti prebivali v mestu. Predmetje Fužine, kjer so slučajno prebivalci skoro sami liberalci, pa so sprejeli v imenik; sprejeli so nadalje tudi mladotne praktikante, razne pisarje in vse one liberalce, ki bivajo izven mestne občine, kakor n. pr. v Ljubljani, Viru, Lukovici, Šmarci, v Mostah pod Ljubljano itd., ker imajo slučajno v Kamniku kako posest. Je-li še dandanes tako postopanje mogoče? Radovedni smo, ako bode tudi sedaj vlada tako reševala naše pritožbe proti liberalnemu terorizmu, kakor jih je za časa Heina in dr. phil. Andreja grofa Schaffgotscha. Mi hočemo edino le pravico, ampak pravico popolno!

Shod notranjske »kmečke« stranke.

ki se je vršil v nedeljo v Postojni, so »neodvisni kmetje« v reški dolini popolnoma ignorirali. Toliko se je kvakalo po »Notranjcu«, kako važen je ta shod za celo Notranjsko, pa vkljub temu se vsemu početju lastni, da celo najzagrizenejši pristaši smejejo. No, pa saj more biti vsakemu človeku, ki ima le količjak zdrave pameti, jasno, da vse početje »neodvisne« stranke nima drugega namena, kakor notranjsko ljudstvo razburjati. Vsa ta komedija pa preveč — stane! Sramujejo se, da se jih imenuje liberalce, tako je povedal »Notranjec« dne 25. januarja. — »Kmečka« stranka so oni, nič liberalna. Njim je le blagor kmečkega stanu pred očmi, liberalizma ne marajo! Kmet hodi samo s kmetom, ne z drugim stanom, je pisal »Notranjec«; vsak drug stan naj kmet torej vrže od sebe. Torej, kadar se bo ponujal gostilničar Arko, advokat Novak, »doktor« Cham, dr. Žrjav, ki urejuje »Notranjca«, bigular Kožomatov Tone, učitelj Česnik in drugi taki »kmetje«, tedaj pa kmetje veste, koga vrzite od sebe. »Notranjec«, preveč si bedast!

Kandidature.

Na shodu zaupnikov Slov. Lj. Stranke v Cerknici sta za kandidata bila določena dr. Žitnik in Franc Drobnič.

Volivcev v Ljubljani

bo 3323. Število volivcev se je torej zelo pomnožilo.

AVSTRO - OGRSKA.

Delavsko ministrstvo.

»Reichspost« ostro napada visoke ministrske uradnike, ker je eden med njimi izdal »N. Fr. P.« organizacijski statut delavskega ministrstva. Načrt je bil komaj razdeljen ministrom, da se posvetujejo o njem, pa je že izdal »N. Fr. P.« z namenom, da se prikrizajo vladni načrti. »Zeit« piše, da bo imelo nameravano del. ministrstvo tri sekcije:

I. javna dela izjemoma montanističnih agend;

II. socialno politične zadeve in

III. rudarske zadeve.

Herold proti Peschki.

V Nusleju je proti graškemu govoru ministra Peschka ostro govoril poslanec Herold. Uničenje češkega naroda, kar je napovedal minister, bi pomenjalo uničenje države.

Povišanje častniških plač.

Schönaich je izjavil, da upa na ugodno rešitev vprašanja o povišanju častniških plač. Včeraj popoldne se je vršilo posvetovanje avstrijskih delegatov, ki so v armadnem odseku. Sklical ga je Beck, navzoča sta pa bila tudi Schönaich in Korytovski. Poročala sta Schönaich in Korytovski. V delegaciji nameravajo skleniti, da se naj takoj povišajo častniške plače ne glede na to, če to sklene tudi ogrska delegacija. Glasilo neodvisne stranke »Budapest« piše, da brez narodnih pridobitev ni misliti na povišanje častniških

plač. »Neuestes Pester Journal« pravi, da bodo ogorčeni častniki proti Ogrski, ako prepreči povišanje častniških plač ogrska delegacija. Zasedanje ogrske delegacije so včeraj prekinili. Wekerle odpotuje namreč v Budimpešto da se pogaja glede na povišanje častniških plač z voditelji neodvisne stranke. Upa na ugoden uspeh pogajanj.

Izstop iz mladočeške stranke.

Bivši mladočeški poslanec Viskovski je izstopil iz stranke in kandidira kot agrarec v kmečki občini Tabor.

BOJI NA BALKANU.

Ob koncu leta 1907 je operiralo v Makedoniji nad 110 čet, ki imajo kakih 1200 mož. Po odst. jih je 54 bulgarskih, nad 30 odstotkov grških in 15 odstotkov srbskih. V frastanski okolici je bil 26. m. m. boj med neko bulgarsko četo in turškimi vojaki. Četa se je umaknila na grič, odkoder je metala bombe na Turke. Kljub hudim nap

popravkarsko društvo» zaganja proti Obrambnemu društvu, ki je priobčilo v sobotni »Slovenčev« številk poročilo o svojem delovanju v preteklem letu, iz katerega je razvidno, da je Obrambno društvo razposlalo preteklo leto 1306 obvestil svojim članom o napadih po naprednih listih, v 645 slučajih »Slov. Naroda«, v 151 slučajih »Soče«, v 113 slučajih »Gorenjca« in v 67 slučajih »Notranjca«, ter pristavi, da so bili v 1306 slučajih napadeni duhovniki in večinoma (vendar) po pravici, ker si napadenci na očitana naprednih listov niti s popravki niso upali reagirati in pravi, da vse delovanje popravkarskega društva ni imelo drugega uspeha, kakor ta, da je na podlagi 1306 obvestil spravilo v liste 53 popravkov, kar je dokaj značilno. K temu pribijemo samo to, da niso bili krivično napadeni samo poštene duhovniki, marveč tudi katoliški laiki in da bi se bilo dotičnim naprednim listom, in prvi vrsti »Slov. Naroda«, ki je najmanj izbirčen v svojih številnih neosnovanih napadih, še vse drugače zgodilo, da so pri nas ugodnejše tiskovne razmere, kakor so v resnici. Svoj namen doseže društvo že s tem, da napadenci, ki večinoma ne čita liberalnih listov, obvesti, ta pa v svojem kraju razkrinka liberalno laž. Ali je kak slavnati mož iz liberalnega uredništva tožen in obsojen ali ne, je pa slednjič malo pomembno. Tiskovne pravde sploh malo imponirajo ljudem po dosedanjih izkušnjah. Istina je, da ravno tam, od koder prihaja največ liberalnih dopisov, liberalci propagirajo; umevamo, da se sramujejo svojih napadov, saj se lahko. Obrambno društvo pa je potrebno in koristno vsaj toliko, da zbira in pribija podle napade in bo ob ugodnem času tudi glede nekkih drugih razmer storilo svojo dolžnost.

Občni zbor katoliškega političnega društva za novomeški in metliški okraj se je vršil pretežno ponedeljek, dne 20. t. m., v »Rokodelskem domu« v Novem mestu. Društveni načelnik g. Anton Kokalj otvori občni zbor in pozdravi vse navzoče, še posebej g. dr. Evgen Lampeta iz Ljubljane. Tajnik poroča o delovanju društva zadnjih dveh let. Omenja, da se namerava društvo preleviti v »Kmečko zvezo«. Gospod Lampe priporoča »Kmečko zvezo« za novomeški sodni okraj. Splošna politična društva so imela pomen v politično mirnih časih. A sedaj, ko je politično življenje razvito po vseh stanovih, so potrebna stanovska politična društva. Edino stanovske organizacije imajo vpliv na politično življenje. Kmečki stan je zaostal v organizaciji. Skrajni čas je, da se politično organizira v »Kmečkih zvezah«. — Gospod Podboj iz Toplice se tudi vnema za »Kmečko zvezo« za novomeški sodni okraj. Kaže na dunajski parlament, kjer so se poslanci zelo zavzeli za kmečki stan. Nad 300 poslancev se je združilo v agrarno ali kmečko zvezo. Pred vsem bo zveza delovala za starostno zavarovanje in za dveletno vojaško službo. Trudila se bo tudi za to, da se razbremeni zemljiški davek, se zniža obrestna mera, olajšajo različne pristojbine. Ta »Kmečka zveza« poslancev bo pa imela vplivno moč le, ako se bo opirala na kmečke zveze po deželi. — Gospod Malovič iz Novega mesta se poteguje za obrtni stan. Po daljši razpravi se sklene, da se naj osnuje obrtno politično društvo za ves politični okraj. Obenem se sprejme predlog g. Podboja, da naj katoliško politično društvo deluje, dokler se ne ustanovi »Kmečka zveza«. Dosedanji odbor ostane izvzemši blagajnik. Nov blagajnik je preč. g. Anton Žlogar, kanonik v Novem mestu. — Osnuje se dvojni pripravljalni odbor. V pripravljalni odbor za »Kmečko zvezo« so bili izvoljeni sledeči možje: Jožef Dular, posestnik v Vavtvasi, Jožef Bojanc ml., posestnik v Št. Petru, Jožef Zirc, posestnik in župan v Kandiji, Jožef Dular, posestnik in žurni vasi, Janez Sitar, trgovec in župan v Toplicah, in Jožef Potočar, posestnik in župan v Orehovici. V pripravljalni odbor za obrtno zvezo so bili izvoljeni: Jožef Zirc, posestnik in župan v Kandiji, Ivan Košak, Leopold Ziegler, Franc Picelj, Matko Malovič (Novo mesto), Anton Kokalj (Bršljin), Josip Vindišer, Fr. Murn (Kandija).

105letnica rojstva Valentina Vodnika bo 3. t. m.

F. Ks. Meško je izdelal dramo »Na Poljani«, o kateri sodijo večaki, da je idejno najboljši proizvod našega neumornega in priljubljenega pisatelja. O drami »Na smrt obsojeni« smo izvedeli, da je bila prvotno izdelana že l. 1903, da se pa je vsled cenzure moralo malodane razun ogrožja vse črtati, kar je seveda bilo zelo v kvar enotnosti dela.

Cerkev in šola. Red »Krščanskih šolskih bratov« so izgnali iz Francoske. Bratje so zapustili nevhvaležno domovino, kateri so skozi stoletja vzgajali rod za rod. Gostoljubno so jih sprejele druge dežele. V Avstriji so ustanovili šest novih

šol, v Italiji 13, na Španskem 100 z 20.000 učenci, v Kanadi 7 novih, v severoameriških Zedinjenih državah 11, v Mehiki 6, na Kubi 6, na panamski ožini 13, med njimi eno učiteljske, v Kolumbiji tudi 13, med njimi eno učiteljske in eno umetniškoobrtno šolo. Ravno tako v Braziliji in Avstraliji, kjer so ustanovili svojo najnovejšo šolo v Armidali. Tako skrbi cerkev za pouk po vsem širokem svetu. Zastonj so napor pritlikavega »svobodomiseltva« uničiti božjo ustanovo.

Istrski deželni zbor. »Balkan« piše, da je zelo verjetno, da se bo v kratkem sestel istrski deželni zbor in sklenil volivno reformo, ki bo podlaga novim volitvam.

Volitve za sabor na Hrvaškem bodo razpisane na 18., 19. in 20. februar.

Škof Flapp. Puljski prošt Adam Zanetti odločno dementuje vest, da je on tožil škofa Flappa v Rimu. Mi smo svoj čas tozadevno vest z rezervo zabeležili.

Nočna taksa lekarn. Ministrstvo za notranje zadeve je odredilo, da se bo pobirala od 10. ure zvečer do 6. ure zjutraj nočna taksa 50 vinarjev. Od nočne takse so pa izvzeta ona zdravila, ki jih nakažejo zdravniku z opombo »expeditio nocturna«. (E. N.) V Nemčiji, na Francoskem in v Švici so obligatne nočne takse. V Avstriji jih uvedejo, ne da odškodujejo lekarnarje za naporno nočno službo, marveč da se omeji ponočno nadlegovanje lekarn.

Redovniku - naravoslovcu, opatu avguštinskega samostana v Brnu Gregorju Mendelu († leta 1884), se bo istotam postavil spomenik. Mendelove naravoslovne študije, ki so dolgo časa ostale neopazene, so pravkar zaslovene po vsem znanstvenem svetu. Ponižni redovnik katoliške cerkve je okoli leta 1850, torej devet let pred epohalno knjigo Ch. Darvinovo o »Početku vrst« prišel glede na razvoj in pojave križanja pri več rastlinskih vrstah na sled nekaterim zakonom, ki jih je obrazložil pozneje Darwin. Zdaj se ti zakoni imenujejo Mendlovi. Svoje poizkuse je opat Mendel delal v botaniškem vrtu v starobrnem avguštinskem samostanu. Odbor za spomenik zaslužnemu katoliškemu znanstveniku se je že sestavil in sestoji iz slovitih mož naravoslovcev. — Zopet dokaz, da vera znanstvu ni nasprotna, temveč ga celo pospešuje.

100 let je včeraj preteklo, odkar je prenehala samostojna republika dubrovniška. 31. januarja leta 1808. je namreč Napoleonov general Marmont prisilil dubrovniški senat, da se je razšel, knežev dvor pa je dal obkoliti in nameriti topove iz grada na mesto. Nato so francoski častniki v senatu prebrali razpustitveni odlok. Takšen je bil žalosten konec slavne dalmatinske republike, ki je svojčas tekmovala v gospodstvu nad Jadranskim morjem v Benetkami.

Program prof. Reisnerja. Sporočili smo, kako je prof. Reisner gromel na volivnem shodu v Novem mestu proti Rimu in proti cerkvi. Stvar je seveda zbudila senzacijo, in nato se je čutil prof. Reisner primoranega, poslati v »Narod« sledečo izjavo: »Slovenec« z dne 25. jan. navaja v notici »Program prof. Reisnerja in notarja Plantana« kot doslovno iz mojega govora med drugim: »Mi tako dijake vzgajamo.« Izjavljam, da se je dotičnik, ki je sporočil »Slovenec« ta stavek, s tem nesramno zlagal. — Prof. Reisner torej priznava resničnost »Slovenčevega« poročila, samo to trdi, da ni doslovno izrekel navedenega stavka. Smisla ne taji. Uredništvo »Narodovo« je pod izjavo profesorja Reisnerja dalo opazko: Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. — Mi pa nečemo biti tako hudobni kot »Narod« in damo prof. Reisnerju popolno pravico. Naj nam sporoči doslovno, kako je govoril, in mi bomo rade volje popravili, ako nismo v poročilu doslovno citirali, ker krivice ne delamo nikomur!

Gospica Pavlina Ulrih. Iz Železnikov, 31. jan. Danes v jutro okoli 9. ure je prominula tu po daljšem bolehanju vsled srčne kapi gospica Pavlina Ulrih, ki je dolga leta vodila gospodinske posle pri svojem stricu, veleposestniku in fužinarskem udeležniku g. Leopoldu Globočniku. Ker je bila pokojnica rodem iz Kranja, bodo truplo po njeni poslednji volji prepeljali baje v Kranj, kjer jej počivajo njeni bližnji sorodniki. N. v m. p.!

Jubilejno smodko izda povodom cesarjevega jubileja tobačna režija. Poleg »jubilejne smodke« pride v promet tudi »jubilejna cigareta«.

Električno železnico v Opatiji otvorijo začetkom februarja.

Pomiloščena je pri zadnjih porotnih obravnavah v Ljubljani na smrt obsojena detomorilka Marija Rozman iz Tržiča, na 20letno ječo.

Umrl je v Ložu dne 30. januarja g. Andrej Turšič zadet od srčne kapi v 67. letu svoje starosti. Cel dan v četrtek je bil vesel, zvečer je prižvižgal v hišo, se zgru-

dil na tla in bil hipoma mrtev. Pokojni je bil oče logaškega kaplana č. g. Leopolda Turšič. Naj počiva v miru!

Deklica zmrznila. V noči od srede na četrtek je zmrznila 17-letna deklica Rozalija Unetič iz Viher pri Leskovcu. Celi dan je kopala v vinogradu. Domu grede je pot zgrešila. Noč je bila skrajno temna, ostra burja je pihala, sneg je padel, deklica, utrujena, se je vlegla in zaspala za večno.

Umrl je dne 31. januarja g. Vinko Žener, hišni posestnik, tajnik hranilnice in bolnice v Krškem. Pokojni ni bil samo zelo nadarjen, temveč neumorno delaven, visoko trgovsko naobražen mož, ki je vse svoje življenje posvetil le delu in študijam. Izučil se je trgovine, potem pa dovršil Mahrovo trgovsko šolo v Ljubljani. Služboval je v predilnici v Tržiču, v trgovini z železnino »Merkur« v Celju, pozneje v Gorici, od koder se je povrnil v svoje rojstno mesto, misleč, da bo tu užival srečen v krogu svoje rodbine sad svojega truda, toda kruta bolezen, proti kateri se je z vsemi silami boril, je končno zmagala. Ranjki je bil čist značaj, blag v svojih delih, vsakemu je rad pomagal, kjer je le mogel. Pokojnik, bratranec in svak č. g. župnika v Krškem, zapušča nesrečno vdovo z nedoraslimi tremi ljubkimi hčerkami. Bog mu daj večni mir!

Konferenca Sodalitatis in hon. Sst. Cordis Jesu za ljubljansko dekanijo bo dne 5. februarja 1908 ob 10. uri dopoldne v knezoškofijski palači.

Morilca kočijažev v Trstu, Avgusta Semuliča, ki je 28. t. m. streljal pri Devinu tudi na mlinarja Furlana, so, kakor poroča »Balkan« 31. m. m. našli v gozdu ubitega.

10.000 lir je italijanski kralj Viktor Emanuel podaril rimski gledališki družbi, ki je vpriporila d'Annunzijevo »La Nave«. Sodijo, da diši to po iridentovstvu.

Vračunanje zasebne službene dobe pri pokojnikih uradnikom tehnične fin. kontrole. Finančno ministrstvo je ukazalo, da se ušteje v službeno dobo tudi službovanje uradnikov tehnične finančne kontrole v zasebnih podjetjih po dokončanem 23. letu pred vstopom v državno službo. Za vsako leto pa mora doplačati uradnik 3 odstotke začetne plače v državni službi.

Slika »Kranjsko«, ki jo je izdala deželna zveza za tujski promet na Kranjskem, je našla precej odjemalcev, zlasti v Ljubljani, kjer so jo razposlali v zadnjih dneh. Od mnogih strani, tudi izven Kranjske, je deželna zveza prejela jako laskava priznanja in zahvale, da so se doposlate slike. Mnogo rodoljubov je prav marljivo in požrtvovalno podpiralo zvezo s tem, da so doposlane jim slike razpečavali, ter na ta način pripomogli zvezi do uresničevanja njene namere, za kar jim bodi najtoplejša hvala. Marsikateri vrli rodoljubi so nam celo poslali preplačila, med katerimi omenjamo osobito enega gospoda, ki nam je poslal znatni znesek 50 K. Temu kakor tudi ostalim se na tem mestu najtoplejšje zahvalujemo. Omeniti se nam zdi potrebno, da slika stane le eno krono (z lepim okvirjem 6 K) ne pa kakor se je semtertje menislo 13 K. Če bi se bilo morda pri razpošiljavi koga slučajno prezrlo, naj blagovoli oprostiti. Dež. zveza mu takoj postreže s pošiljativjo slike kakor hitro spo-roči po dopisnici, da jo želi imeti.

Vabilo k plesni veselici, katero prirede delavci c. in kr. smodnišnice v Kamniku, v soboto, dne 8. svečana 1908 v restavracijskih prostorih gospoda I. Slabajna. Pri veselici svira oddelek slavne mestne godbe na lok. Iz posebne prijaznosti sodelujejo tudi gg. pevci I. slov. pevskega društva »Lira«. Začetek točno ob osmi uri zvečer. Vstopnina 40 vinarjev za osebo. Ker je prebitek namenjen v podporo pre-zgodno onemoglim delavcem odnosno njihovim sirotam, se preplačila hvaležno sprejemajo. — Veselični odbor.

Rop. Dninar Luka Brozlovič-Popovič iz Stona pri Dubrovniku je izvršil te dni v Reki rop in ukrad bankovec za 1000 kron, 12 bankovcev po 20 kron in 11 kosov po 5 kron v škodo nekega Frana Hosta in pobegnil. Brozlovič-Popovič je 32 do 36 let star, visoke, suhe postave, kostanjevih las, močnega, zakrivljenega nosa in je bil oblečen v nov črn površnik, tak klobuk, čevlje na zadrigo in pisano srajco. — V Topolovcu nad Koprom prično že drugo leto z zidanjem nove šole, v kateri bo tudi soba za kmetijsko čitalnico. Zemljišče in načrt že imajo.

»Lega«. Na vse kriplje dela lahon-ska »Lega« za svoje šole podružnice. Župniku V. Folti na Topolovcu so ponujali 800 Kletne nagrade, ako prevzame vevrouk na lahonški šoli v Kučjem bregu. On pa je to ponudbo odločno odklonil. Kdor zna pa zna. Lega nationale sprejema hrvaške otroke v svoje šole, čeprav so že v hrvaški šoli vpisani. Ta jim daje vse mo-goče šolske potrebščine za celo leto za-stonj a tudi obleko, Kronice prihajajo ve-

lj **Varijete predstava** »Majer Walter« se vrši danes zvečer v vinski kleti hotela »Union«. Program je zelo zabaven, humorističen in opremljen z najnovejšimi dunajskimi »šlagerji«. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

lj **Šramel** »Die Goldamsel« svirajo v nedeljo zvečer in vso noč v kleti »Union«.

— **V »Veseli vdovi«** je gostoval včeraj v Zagrebu član ljubljanskega gledališča Jastrzebski.

lj **Osojbe tvrdke Tönnies** priredi v soboto, dne 1. svečana 1908. v veliki dvorani v »Mestnem domu« svoj plesni venček, h kateremu najvljudneje vabi. Sodeluje popolna ljubljanska društvena godba. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za osebo 1 K.

lj **Železničarski ples**. Uslužbenci c. kr. državne in c. kr. privil. južne železnice v Ljubljani prirede danes, v soboto, dne 1. februarja, v kazinskem steklenem salonu železničarski ples. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Svira vojaška godba c. in kr. pešpolka št. 27.

lj **Čigav je voz in konj?** Danes dopoldne sta se pripeljala z vpreženim konjem po Kodeljevi cesti dva neznanca in ju je tam ustavil mitniški paznik. Ko ju je hotel prijeti, sta pobegnili in se sumi, da sta konja in voz kje ukradla. Konj je sedaj v hlevu na Mesarski cesti št. 4.

lj **Aretovana** je bila predvčerajšnjim 16letna M. K. zaradi tatvine. Mlada nepoštenjakinja je ušla svojim starišem iz Idrije v Trst, od tam pa prišla v Ljubljano, kjer je več prijateljicam pokradla obleko.

lj **Umrl je »Lloydov«** kapitan v poklju g. Alojzij Löwenstein.

lj **Otroški vrtec** nameravajo ustanoviti v Rožni dolini pri Ljubljani. Danes zvečer se vrši v tej zadevi shod.

lj **Umrl je** izpredovnik drž. železnice g. Jožef Belihar, stanujoč Bleweisova cesta št. 7. — V deželni bolnišnici je umrl Luka Garčar.

lj **Domača veselica** bo prihodnji teden v torek, dne 4. februarja, v hotelu »Lloyd«. Več inserat prihodnji teden.

lj **Izgubila je** od »Uniona« do sv. Petra cerkve neka ženska srebrno uro. Pošten najditelj naj jo odda v našem uredništvu. —

Štajerske novice.

š † **Ivan Kranjc**. Minoli torek, dne 28. prosinca je umrl na Dunaju g. Iv. Kranjc, bivši mestni učitelj v Mariboru, v 91. letu svoje starosti. Pokojnik je bil rojen v Rajhenburgu ob Savi. Dalje časa je bil učitelj v Celju, potem v Mariboru, kjer je bil tudi imenovan okrajnim šolskim nadzornikom. Zanimivo je, da je bil Kranjc takozvani vzor- učitelj pod nepozabljivim Slomšekom, ki se je bil z njim seznanil kot opat in šolski ogleda v Celju. V zapuščini Kranjčevi se nahaja mnogo pohvalnih, lastno-ročnih pisem Slomškovih. Pokojnikov grob je zakril menda zadnjega veterana iz Slomškove dobe, ki je svojčas vro sodeloval kot strokovnjak pri »Drobtinica« ter je slovel po vsej zeleni Štajerski.

š »**Südmärk**« je darovala za prizidek nemški šoli v Ormožu 6000 K.

š **Iz Maribora**. Eden najstrastnejših naših nasprotnikov, dr. Possek, ni več ud okrajnega šolskega sveta. Na podlagi § 25 dež. šol. postave iz l. 1869 ga je predzadnje sejo predsednik odslovil. Ta mož, ki pa je že več let popolnoma protipostavno sedel v važnem šolskem zastopu, je zavdal nam Slovincem pri nastavljanju učiteljev mnogo krvavih zausnic. Possek in Bankalari sta tudi največ kriva nepremišljenega občinskega sklepa v Leitersbergu po nemški šoli; sedaj lahko Posseka imenujejo za častnega občana, da bo zopet prilezel v okrajni šolski svet.

š **Iz Kamnice**. Opasno je obolel č. g. župnik Janez Wolf, ter se priporoča v memento!

š **Prestavljen** je frančiškan o. Križgon Tišler od Sv. Trojice v Nazaret.

š **V pokoj** stopi vlč. g. župnik Franc Smrečnik v Št. Ilju pri Velenju.

š **Župnijo** sv. Bolfenka pri Bišu je dobil č. g. kaplan Jožef Vodošek.

š **Železniška nesreča**. Na železniški tir železnice Kapfenberg-Au-Seewiesen se je zvalila velika skala, ob katero je zadel stroj večernega poštnege vlaka. Stroj se je prevrnil in leži na travniku, dva voza sta popolnoma razbita. Kurjač je dobil hude opekline, popotnikom se ni ničesar zgodilo. Tir je že prost.

š **Pri Sv. Janžu na Dravskem polju** so zmagali pri občinskih volitvah v vseh treh razredih Slovenci proti štajercijancem.

š **Umrl je** v Sevnici g. Franc Žigur, 45 let star.

š **Stavbeno gibanje v Mariboru**. Lanskoleto se je sezidalo 27 novih hiš (8 pritličnih, 8 enonadstropnih, 5 dvo- in 1 trinadstropna). Popravili in predručali so 9 hiš.

š **Vrat si prerezal z britvijo**. Dne 25. januarja je neki Bogomir Pongratz v Kapfenbergu končal svoje grenko življenje na ta način, da si je prerezal žilo na vratu z britvijo. Šele v jeseni je prišel iz umobolnice v svoj rojstni kraj.

Društva.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Domžalah** priredi v nedeljo, dne 2. februarja 1908., ob 4. uri popoldne predpustno veselico v prostorih gosp. Antona Skoka »na novi pošti« v Domžalah. Šaljiva pošta, bitka s koriandoli, ples in prosta zabava. Pri veselici sodeluje Domžalska društvena godba. Vstopnina 60 vin. za osebo. Ker je čisti dohodek namenjen za novi gasilni dom, se preplačila hvaležno sprejemajo. — Odbor.

Razne stvari.

Grozna rodbinska žaloigra.

Pri Podiebradu se je sprl 60letni cestar s svojo ljubimko Ano Svobodo. Mihaček je pograbil gladilnik in toliko časa tolkel po Svobodovi, da jo je ubil. Nato je zaprl v sobo svojega 12letnega sina in zažgal hišo. Sam se je podal pod streho in se obesil. Sosedje so rešili sinčka, Mihaček pa je bil že mrtev.

Zima v Severni Ameriki. — 400.000 brezposelnih v New Yorku.

V New Yorku in okolici je nastal hud mraz. Zmrznilo je več oseb. Temperatura kaže 14 stopinj pod ničlo v New Yorku, 20 pa v okolici. V New Yorku je 400.000 brezposelnih.

Z očetom v smrt.

V Kolinu gospodari influenza. Obolel je na influenco neki mož. Stregli sta mu hčeri, nalezli bolezen in umrli z očetom malone eden za drugim. Ko je brat to izvedel, je zblaznel.

Stavkujoči raznašalci listov.

V Bostonu je 200 stavkujočih raznašalcev listov napadlo več policistov, hotel jih zapoditi v beg. Strgali so jim uradna znamenja in ranili nekega policista in gledalca.

Telefonska in brzojavna poročila.

MORILEC KOČIJAŽEV.

Trst, 1. februarja. O napadu na vozniški pri Devinu se poroča, da ni gotovo, da je Avgust Semulič morilec kočijažev Mohoroviča, Praznika in Vidava. Najbrž se je Semulič k zločinu odločil šele, ko je v gostilni Plesovi v Devinu videl, kako je Furlan inkasiral od gostilničarja 200 K. Tudi se še ne ve, ali se je oblasti posrečilo Semuliča vjeti; došlo je le poročilo, da so na postaji v Divači aretirali nekega človeka, ki je podoben morilecu kočijažev, kakor ga opisujejo razne priče. Je li to Semulič, se ne ve. Drugi zopet trdijo, da je Semulič morilec vseh kočijažev. Furlan sam je izpovedal, da je Semulič že pred Devinom sam skočil na njegov voz, ne da bi ga prašal dovoljenja. V gostilni v Devinu je Furlan izkušal s čudnim tujcem govoriti, ta pa je bil malobeseden in je gledal v tla. Semulič je baje po zločinu tekel v Brestovico in doma bratu povedal, kaj je napravil. Na Opčinah je neki kmet, Karol Ferluga javil županu, da on pozna morivca kočijaža Vidava, ker ga je na Opčinah videl. Tržaški kočijaži ponoči ne sprejmo nobenega tujca, ne da bi vprašali policaja, ali ga pozna ali pa se zavarovali na drugačen način. Ljudem v Brestovici se je pokazala fotografija, ki jo ima tržaška policija in katero ljudje označujejo za fotografijo morilca kočijažev, pa Brestovičani pravijo, da ni podobna Semuliču. Baje Semulič ne odgovarja opisu morivca kočijažev, katerega so videli Žerjav, ga. Dynges in Rudolf v Trstu. Na drugi strani pa zopet vzbuja sum dejstvo, da je Semulič kupil revolver pred napadom kakor nalašč za napad, predno je vedel, koga si bo izbral za žrtev. Slučaj je torej veleskrivnost.

LJUBLJANČAN SE V TRSTU OBESIL.

Trst, 1. februarja. Tu se je obesil Franc Bezljaj, doma iz Ljublane, črevljar

in hišnik v ulici Campanile št. 3. Bezljaj je bil vdovec in brez otrok ter vedno bolehen.

ANARHISTIČNA ŠALA.

Trst, 1. febr. Čuvaji železnice so blizu občine na progi zasledili velik ovoj, o katerem so sumili, da se v njem nahaja razstrelivo. Ustavili so vlak, ki je imel mimo pridržati. Odvili so oprezno ovojo, pa so v njem našli le 10.000 rdečih letakov z napisom: »Paradiž ali peklo.« Sodi se, da so to anarhistovske tiskovine.

ZDRAVNIK SE OBESIL.

Dunaj, 1. februarja. Tu se je obesil zdravnik dr. Wilhelm vsled žalosti, ker ni mogel izvrševati svoje prakse, ker si je vsled neke infekcije moral dati odrezati roko.

MAŽARSKE MARNJE.

Arad, 1. februarja. Tukajšnji občinski svet je sklenil prekrstiti tukajšnjo honvedsko vojašnico, ki ji je ime »Feyervaryjeva vojašnica« v »Rakocyjevo«. Poveljnik polka je majorju ukazal, naj izpremembo napisa prepreči z orožjem.

NAPAD NA ŽELEZNIŠKI VOZ.

Budimpešta, 1. februarja. O napadu na vlak pri Karansebesu se poroča, da ni bil izropan poštni voz, niti so bili napadeni konduktarji. Tatovi so le vdrli v neki osebni kupe ter ukradli nekaj prtljage in poštinih vreč.

PROTI MODERNISTOM.

Monakovo, 1. februarja. Profesorju cerkvene zgodovine na strassburškem vseučilišču, papeževemu hišnemu prelatu Ehrhardu, ki je bil svoj čas profesor na dunajski bogoslovni fakulteti, se je zaradi njegovega napada na papežovo okrožnico proti modernizmu, odvzel za čas profesorski naslov.

DIJAKI UBILI PROFESORJA.

Uolomea, 1. febr. Več dijakov tukajšnje gimnazije je napadlo nekega profesorja, znanega po svoji strogi klasifikaciji, in ga tako obdelalo, da je umrl. Več dijakov je že aretiranih.

KRVAVI SPOPAD V SOFIJI.

Sofija, 1. februarja. V nekem tukajšnjem varijetu gledišču, kjer nastopajo makedonski cigani in ciganke, je med makedonskimi gosti prišlo do spopada, v katerem je bil neki Misijatin ubit. Policija in vojaštvo sta napravila red, pri čemer je bil en vojak težko ranjen.

Zabavne vožnje avstrijskega Lloyda vide oglaš.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglaš o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

V Sredozemsko morje s parnikom »Thalia« priredi v mesecih februar, marec, april in maj razna potovanja podjetništvo Avstr. Lloyda v Trstu. Potovanje se vrši po Južni Italiji, Kanarskih otokih, Španiji in Severni Afriki. Več pove današnji oglaš.

Poslano.

Zadnji čas so me iz strankarstva in zavisti nekatere osebe, katerih volji se zaradi dobre stvari nisem hotel in mogel ukloniti, nesramno in lažljivo po nekaterih strankarskih listih napadle in mi na nesramen način hotele krasti mojo čast in mi škodovati v moji službi. Ker so ti napadi tako ostudni, da bi jih pošten list sploh ne mogel prijaviti, zato na iste sploh ne reagiram. Različne ugledne kmetijske korporacije, pri katerih sem deloval in katere poznajo mojo osebo, mi izražajo zaupnice in obsojajo tak lopovski napad, kar mi daje najlepše zadoščenje.

Osebe, katere me hočejo uničiti in me svetu kot nestrokovnjaka slikati, vedo dobro, da sem študiral na poljedelski akademiji v Hohenheimu na Virtemberškem, odkoder imam izpitno izpričevalo 13. marca 1901 ter izpitnico od 15. marca 1901, nadalje da sem bil redni slušatelj visoke šole za poljedelstvo in vseučilišča v Bonu, kjer sem poučeval kmetijstvo in državno-gospodarsko znanstvo, kjer sem napravil diplomski izpit, izpričevalo od 2. avgusta 1902 in izpitnico od 19. novembra 1903. Da sem proučeval kot redni slušatelj poljedelstvo, posebno pa kot specialist, živinorejo na vseučilišču v Lipskem, izpitno izpričevalo od 19. novembra 1904, in diplomsko izpričevalo kot živinorejski

nadzornik od 26. februarja 1904. Da sem študiral kmetijstvo in mlekarstvo na Danskem, Švedskem in v Švici, da sem obiskoval kurze na sirarski šoli v Retiju v Švici in na mlekarškem kemičnem preizkuševališču in mlekarški šoli v Kielu. Z dokazi sem vsakemu na razpolago. Sedaj naj o moji strokovni izobrazbi sodi javnost.

Stavim pa vprašanje na javnost, kaj zasluži tak človek, ki mlademu možu, kateri vse svoje moči posvečuje propadajočemu kmetijskemu stanu in kateri se nikdar ni mešal v politiko, na ta nesramni način hoče uničiti eksistenco?

Izjavljam, da na noben tak osebni napad več ne odgovarjam.

Ljubljana, dne 1. svečana 1908.

Dipl. agr. **Jakob Legvart**, mlekarški nadzornik.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 31. januarja.

Pšenica za april	11.95
Pšenica za oktober	10.44
Rž za april	10.06
Koruzza za maj	6.83
Oves za april	7.92

Efektiv: nespremenjen.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

D	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Veterevi	Nebo	Padačina v 24 urah
31	9. zveč.	732.4	-1.1	sl. jvzh.	jasno	
1	7. zjut.	30.1	-4.8	sr. svzh.	sk. obl.	0.0
	2. pop.	27.6	-1.1	brezvetr.	sneg	

Srednja včerajšnja temp. — 0.5°, norm. — 1.7°.

Vinko Žener

občinski odbornik in hišni posestnik v Krškem

po dolgi mučni bolezni, v starosti 34 let previden s sv. zakramenti danes zjutraj ob 5. uri zaspal v boljše življenje.

Pogreb predragega bo v nedeljo, dne 2. februarja ob 3. uri popoldne. Sv. maše zadušnice bodo v ponedeljek 3. februarja ob 8. uri zjutraj v cerkvi Sv. Križa.

Krško, dne 31. januarja 1908.

Marija Žener roj. Renier, soproga. Anka, Vida, Milka, otroci.

Zahvala.

Ginjani po premnogih dokazih sožalja ob smrti naše soproge, oziroma matere

Uršule Olivotti roj. Cuznar

se srčno zahvaljujemo, v prvi vrsti č. duhovščini, gg. načelnikom in uradnikom postaje Bled in Bohinjske Bele, deputaciji braln. društva Gorje, kakor tudi darovalcem vencev in pevcem, in sploh vsem, ki so spremili drago k zadnjemu počitku.

Rečica pri Bledu, 26. januarja 1908.

274 **Žalujejo ostali.**

Dobra priložnost!

Gostilna, trgovina z mešaním blagom vse v jako dobrem stanu. 5 minut od nove železnice na Gorenjskem **se odda takoj v najem**. Posestvo se tudi iz proste roke **preda**. — Naslov pove upravništvo tega lista. 157 2—1

V veliki dvorani hotela „Union“:

„OTVORITEV BELOKRANJSKE ŽELEZNICE“.

Dne 2. februarja.

Vstopnina 1 K za osebo.

na

redni občni zbor

Kršč. gospodarskega društva v Idriji
registrovane zadruge z omejeno zavezo
ki se bo vršil

v nedeljo, dne 9. februarja 1908,
ob 4. uri popoldne
v telovadnici c. kr. ljudske šole.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Potrjenje računa za leto 1907 in sklopavanje o razdelitvi čistega dobička.
6. Dopolnilna volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Volitev skladišnega nadzorstva.
9. Volitev razsodišča.
10. Razni predlogi.

Načelstvo.

pomočnika

sprejme Josip Pavlin v Novem mestu.

Gostilna
pri „Frnadu“

v Šent Vidu nad Ljubljano
se odda v najem. Več se izve
ravnotam šte. 16. 278 3-1

I^a govedina

ali teletina, stegno ali pljučna pečenka, z jamčeno
svežo, nepokv. razpošilja 9 funtov netto za gl. 2 20.
Izidor Rosenbaum, Podwoleczyka, Gal-
cija 14. 260 1-1

Stanovanje

z dvema sobama se takoj odda. Stari trg
šte. 11. 265 1-1

hiša

s 5 sobami in vsemi pritliklinami v Rožni
dolini št. 178. Več se izve ravnotam.

Izjava.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da
nisem več v zvezi s tvrdko Matelič in
Perdan temveč samo lastno ime Pe-
ter Matelič. Priporočam se za nadalje
v naklonjenost in naznanjam, da se reklame
in plakati sprejemajo v lastni pisarni Go-
sposke ulice 3 in v Škofijevih
ulicah 14. Z velespoštovanjem 277 2-1

Peter Matelič
glavni ljubljanski zavod za
reklame in plakatiranje ter
snažitelj stanovanj in oken, tudi
izprašenje na licu mesta.

Vacuum Cleaner.

Telefon št. 155.

Priporočilo.

Tesarski mojster g. Franc Marinec
v Ljubljani, dovršil je svoja dela pri svojih
dveh novozgrajenih hišah ob Domobranski
cesti v popolno mojo zadovoljnost.

Prijetna dolžnost mi je, imenovanega
slavnemu občinstvu v vsakem oziru najtopleje
priporočati. 249 2-1

Josip Flere,

posestnik ob Domobranski cesti št. 1.

Sprejemem s 1. februarjem na

Predovičovo selo zanesljivega, trez-
nega, mizarstva in ključavničarstva
zmožnega

hišnika

srednje starosti proti mesečni plači
60 kron event. prosto stanovanje.

E. Predović

279 1-1

Ljubljana, Ambrožev trg 7.

3 letno pis. jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!

5 kron!

Prva švicarska sistem
Roskopf patent remon ura
s sidro z masivnim solidnim
antimagnetičnim kolesjem na
sidro, pristno emailiranim
kazališčem (ne papirnato) z
varstveno ploombo zavarova-
no pristno nikelnastim oko-
vom, šanir-pokrovom čez ko-
lesje 36 ur idola (ne samo
12 ur) z okrašenimi in po-
zlačenimi kazalci, natančno
regulirana, s 3 letnim pis-
menim jamstvom, komad K 5 —
3 komadi K 14 —, s sekund-
nim kazalcem K 6 —, 3 kom-
madi K 17 —, v pristno sre-
brnem okovu brez sekund-
nega kazalca K 11 —, 3 kom.
K 31 —, s sekundnim ka-
zalcem K 13/50, 3 komadi
K 38 —. Zamena dovo-
ljena ali pa se vrne denar
brez odbitka.

Razpošilja po povzetju

272 20-1

prva tovarna ur **Hanns Konrad**
c. in kr. dvorni založnik
v Mostu (Brux) šte. 1157 (Češko).

Bogato ilustr. ceniki s nad 3000 slikami se na
htovo pošljejo gratis in franko.

Iz proste roke se proda novozi-
dana pritlična 280 3-1

Najcenejša zaloga!

IVAN DOGAN,
mizarški mojster,
v Ljubljani, Mediatova hiša šte. 19.

priloga svojo bogato zalogo hišne opreme.
Spalne ter jedilne sobe za salone. Divane vsake vrste.
Modroce, zimnice na peresih, podobce, ogledala, otročje
vozičke itd.

Cenik s podobami zastoji in franko.

Naročila se točno izvršujejo.

Gene brez konkurence!

V službo vzamem s 1. aprilom

izprašanega
strojnika
(mašinista)

ki zna tudi dobro pisati in računati, stalno
in s prostim stanovanjem, če tudi z družino.

IVAN ZABRET

parna opekarna. Bobovek p. Kranj.

20.000 metrov

ostankov

10-20 m dolgih, najfinjših, popolno brez napake, obelj.,
primerni za najfin. telesno ali posteljno perilo

Rumbarška in batist-kanina . po 24 kr. meter
Cefir za domačo obleko, bluze, predpasnike, otr. obteke,
izbor. kakovost, lepi nežni vzorci po 18 kr. meter
Kanvas za posteljne prevleke, zajamč. perilo, gosta
kakovost, živahne barve 80 cm širok po 24 kr. meter
120 35 kom.
Rjuhe brez liva, 2 m dolge, 150 90 kom.
Kuhinjske brisače, šahov vzorec 18
Brisače za posodo, ručnice karir. 10

odda po povzetju
tkalnica za platno **EMIL FUCHS,**
Nachod 16. 254 3-1

Najmanj se pošilja 5 kg za poskušnjo — ca 45 metrov.
Neugajajoče se vzame radevolje nazaj; vzorci se prilože
le zavoju za poskušnjo.

Na prostovoljni javni dražbi se bode
prodajala namestu v četrtek 6. fe-
bruarja dopoldne ob 9. uri 275 1-1

hiša v Mostah

šte. 3. s pripadajočim zemljiščem.

Proda se ceno

263 1-1

napol krit voz (kočija)

v dobrem stanju za eno in dvojno vprego
pripraven. Ravnotam se tudi proda prav
dober mlad konj 15'2 visok, za vsako
porabo sposoben. Več se poizve v tovarni
za lep (Leimfabrik). Ljubljana.

V najem odda se takoj pod ugodnim
pogojem

meščanska pivnica

na Sv. Petra oesti. Prostori so po-
polnoma prenovljeni in s potrebno
opravo preskrbljeni. Več pove zaloga
Puntigam v Ljubljani. 369 3-1

Panorama Kosmorama
v Ljubljani

Dvorni trg šte. 3,
pod „Narodno kavarno“.
Električna razsvetljava.

Razstavljeno od 2. febr. do všt. 8. febr.:

Prirodna čudesa
kranjsko - primorskega
Krasa.

AUSTRO-AMERICANA

TRIST NEW YORK

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
iz neshljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kinetelxa
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Dobrovestno. Pojasnila daje se brezplačno.

Okolu 100.000 komadov v rabi, 5letno jamstvo, osem dni na poskus.

Brittev št. 31, najlin.
solinsko srebro-jeklo,
1/2 volto brušena z okra-
šenim držalom, kot kaže
slika v okrašenih škatulji,
K 2 50. Št. 32. Ista, toda
1/2 volta, K 3 —. Štev. 35.
Ista, toda 1/2 volta K 3 80.

Št. 8700. S črnim, gladkim držajem, 1/2 volta, K 1 50

Brivska priprava v politirani leseni omarici

z zrcalom, se zapre in vsebuje: britev, jermen, šopič, posodico in

milo, K 4 20, 5 50, z varnostnim glavnikom 60 v. več. — Nikak

riziko! Ako ne ugaja, denar nazaj!

Pošilja po povzetju svetovno-znana tvrdka

Hanns Konrad, c. in kr. dvorni založnik, Most (Brux) šte. 1142 (Češko).

Glavni cenik s 3000 slikami na zahtevo zastoji in franko. 271 10-1

Razpis del za zgradbo šole.

Za zgradbo novega šolskega poslopja v Krtini, okraj Kamnik,
se razpisuje tem potom javna dražba raznih del v skupnem znesku
K 17.493

dne 19. svečana 1908 ob 9. uri dopoldne

na licu mesta v Krtini. Načrti in druge podrobnosti se lahko upogledajo
pri gosp. Francu Brenarju, predsedniku krajnega šolskega sveta v
Krtini. 276

Kranjsko društvo za varstvo lova

vabi vse one gozdne in lovsko varstvene organe, ki so si v teku 1. 1907.
pridobili posebnih zaslug za varstvo lova in za povzdigo lovskih razmer, da vložijo
svoje prošnje za

odlikovanje in pohvalo

ki se podelujeta od društva po §-u I, točke d in f dr. pravil,

do 15. aprila t. l.

pri odboru kranjskega društva za varstvo lova v Ljubljani.

Take prošnje mora prosilčev predstojnik overiti in morajo obsegi kratek in
jasen opis zaslug. 252 2-1

Odbor kranjskega društva za varstvo lova.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“,
„Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri
vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo
med Antwerpenom in New Yorkom, so značilni,
izborna hrana, vlijudna postrežba in spalnice, po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb,
za vsakega potnika smiselnega pomena, in
traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na
mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je
izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej šte. 26, od juž-
nega kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tiskarju“. 320 14-4

O zakonskem načrtu trgovskih nastavljenecv.

Narodno-gospodarski državnozbornski pododsek razpravlja zdaj o vladnem zakonskem načrtu glede na trgovske nastavljenecv. Slovenski klub zastopa v pododseku državni poslanec dr. Krek. Glede na želje trgovskih nastavljenecv nam je došel iz njihovih vrst sledeči dopis, ki ga objavljamo:

V državnem zboru razpravljajo o za trgovske nastavljenecv jako važni postavi, ki pride v poslanski zbornici v kratkem na dnevni red.

Ker ni več časa in ker tudi ne moremo zahtevati, da bi nam dnevnik odprl cele predale za stvari, ki se tičejo le enega stanu, moramo po poslance opozoriti na izpreminjavalne predloge v zadnjih številkah »Beamtenzeitung« in pa na predloge društva »Anker« na Dunaju. Tozadevni predlogi so se poslali tudi poslancu dr. Kreku. Poslanci naj se ne dajo zopet potolažiti od vlade, češ, da predložijo pozneje še druge zakonske predloge. Zdaj se naj uredi vse in potem ni potreba še drugih zakonov.

Odpoved službenega razmerja.

Predvsem imamo pred očmi vprašanje o odpovedi službenega razmerja. Ne le odpovedni čas je treba znatno podaljšati, marveč navedejo naj se tudi vzroki, ki so dovoljeni, da se odpove nastavljenec. Danes šef lahko odpove nastavljenec brez vsakega vzroka. Ako se je nastavljenec ubijal leta in leta za svojega šefa, revež se je postaral, njegove moči so precej izčrpane, pa ga šef kratkoma odlovi, in si vzame mlado in cenejšo moč. Žalostnih primer imamo dovolj, starejših moči brez službe pa še več.

Glede na odpovedni rok moramo zahtevati, da se podaljša od šest tednov na pol leta pri nastavljenecih, ki še niso pet let pri eni hiši. Pri nastavljenecih pa, ki so nad pet let pri eni hiši, naj pa znaša obojestranski odpovedni rok eno leto, brez vsake izjeme in so drugi dogovori nedopustni.

Uvesti se mora definitivno nameščenje po preizkusni dobi, ki naj traja po osebnem dogovoru, a ne čez eno leto. Vsled tega se nastavljenec ne bo treba bati, da je lahko vsako uro na cesti. Šef ne bo smel kratkoma brez vzroka odpovedati, ampak vzroki odpovedi morajo biti postavno utemeljeni. Vzemimo primer: podjetnik odpusti več uradnikov, ker namerava podjetje zmanjšati, ali likvidirati itd. V tem slučaju se mora ta namera tudi izvršiti, a odsvoljen uradnik pa ima pravico do odpravnine v visočini enoletne plače. Ako pa se podjetje ne skrči ali likvidira, je pa odpoved neveljavna. V onih podjetjih, ki v določenih časih rabijo več moči, pa bi smeli poleg definitivnih uradnikov za kratek čas najeti pomožno osebje. Na ta način bi eksistenca definitivnih uradnikov bila neodvisna od obratovanja.

V slučaju konkurza podjetnika se mora nastavljenec izplačati, kakor zgoraj navedeno, odpravnina v visočini enoletne plače in se mora ta tirjatev likvidirati v prvem razredu.

Vsak odgovor, ki bi meril na izpremembo zakonskih določb, je veljaven le, ako je v korist nastavljenca. Ta določba ne sme manjkati, sicer bo šef izkoristil svojo premoč ter nastavljenca prisilil, da se odreče postavnim pravicam.

Tako bi imeli privatni uslužbenci stalnejšo eksistenco, šefi pa bi tudi ničesar ne izgubili; strinjal se bo marveč vsak, ki mu je le količkan na srcu usoda svojih sodelavcev, saj je že sedaj več podjetij, ki tako postopajo. Ako se to uvede kot zakon, bo naše zakonodajstvo storilo velik korak modernega napredka. Za nastavljenca je taka ureditev službenega razmerja neobhodno potrebna, saj se gre za starost, za kruh. Nastavljenec pa tudi ne bodo tako pogosto menjavali služb. Od tega bo imel veliko korist tudi podjetnik, ker bo imel zanesljive in uvedene sodelavce, ki bodo s toliko večjo vnemo delali za korist podjetja, v zavesti, da so preiskrbljeni. Zmanjšalo bi se pa tudi ono preveliko število brezslužbenih, posebno starejših moči, ki so danes izročene negotovi usodi.

Dopust.

Kdor dan za dnem, leto za letom v zaprašenih prostorih sedi, ima nepretrgoma opraviti s suhoparnimi številkami, žalostno pogleda skozi okno spomladi, ko se začne razvijati narava, še žalostnejše v poletju, ko toplo solnce okrepčuje naravo, sliši o letoviščih in izletnikih. Vse to za njega ne eksistira, zanj ne sije toplo solnce, zanj ni lepe narave, saj mora ne-

prenehoma čepeti v pisarni, ki je večkrat za jetnika preslaba, po 10 do 12 ur in še dalje. (V Celju imamo slovensko podjetje, kjer delajo uradniki z dveurnim opoldanskim odmorom od 8. ure zjutraj do 10., pol 11. ure ponoči.) Ni čuda, ako se mu skrivi hrbet, oblede lica, začne pokašljavati in postane kandidat tuberkuloze.

Zato smo privatni uslužbenci z veseljem pozdravili § 12. zakonske predloge, ki govori o obligatoričnem dopustu. S tem je postala naša najsrčnejša želja postavna zahteva. Ali ta paragraf je jako pomnikljiv, manjka mu jasnosti, ker govori kratkoma o dopustu. Tu je treba precizno označiti dolžnosti in pravice delodajalca in delojemalca. Zakon mora natančno določiti, kdaj se mora dati dopust, ne morda v januarju, ampak v poletnih mesecih, ko je mogoče biti na prostem, ne pa za pečjo. Napaka je tudi, da zakon govori le o minimalni meri. Ne bo težko določiti progresivni dopust za večje število let. To prepustiti na prosto voljo, je napačno. Človekoljubni principi dajo svojim nastavljenec daljše dopuste, zato je treba postavno prisiliti one, ki le izkoriščajo moči nastavljenca, ter o odpočitku svojih sodelavcev nočejo ničesar slišati. Dopust se pa mora tudi izkoristiti, za kar bi naj skrbele bolniške blagajne, ker je v njih interesu, ako si nastavljenec okrepijo svoje zdravje. S tem pa bi se tudi preprečili štreberji, ki bi se sicer odrekli vsakemu odpočitku, samo da bi postali nenadomestljivi in da bi nihče ne opravljal kratek čas njihovega dela. Američani so bolj prebrisi, oni posebno višje uradnike (ravnatelje, prokuriste, knjigovodje) pošiljajo na dopust, in tako se prepreči marsikaka goljufija. Da bo ta paragraf res popoln, zahtevamo, da se postavno določi kot čas za dopust v času od 1. maja do 15. oktobra, le ako nastavljenec zahteva, se mu lahko dá dopust v drugih mesecih. Dolgost dopusta se naj določi 10 dni za nastavljenca, ki so dalj ko 6 mesecev pri hiši, 21 dni, ako so dalj ko eno leto, a ne več kot pet let, ako pa so dalj ko pet let v službi, pa 28 dni.

Ob dopustu ima nastavljenec pravico do popolne plače. Ako je nastavljenec bil bolan in ni mogel opravljati službe, se mu ta zamuda ne sme všteti v dopust.

Nikakor ne zahtevamo preveč, saj to dovoljujejo že sedaj dobrodušni šefi, toraj je treba le prisiliti one, ki smatrajo nastavljenca za stroj.

Delavni čas.

Najbolj pereče vprašanje, ki se mora na vsak način rešiti v tem zakonu in se nikakor ne smemo dati potolažiti na jesen. Naša vlada je že veliko obljubila, pa malo storila.

Ako vpoštevamo neizmerno izrabljanje trgovskih nastavljenecv, moramo izprevideti, da je tukaj preosnova nujno potrebna, saj država ima dolžnost, da varuje tudi zdravje trgovskega nastavljenca. Delavni čas se mora skrajšati in to postavnim potom. Seveda bodo vstali nasprotniki, ki bodo prerokovali največjo škodo. Pa saj so nasprotovali tudi nedeljskemu počitku, ki se je pa v klub temu brez vsake škode uvedel.

Tukaj bi se naj vpoštevala zahteva nastavljenecv, da se naj zapirajo trgovine ob 6., oziroma ob 7. uri. Za pisarne naj se kratkoma uvede zaključek ob 6. uri. Tudi trgovine bi se naj ob 7. uri zapirale, kakor to v nekaterih krajih trgovci prostovoljno store. Konsument se bo že privadil, kakor se je privadil nedeljskega počitka.

Ako bi se pa ne dalo nikakor uvesti enotno zapiranje, se pa mora postavno določiti normalni delavni dan, t. j. vsakdanja služba nastavljenca ne sme znašati več ko 6 ur v pisarni, oziroma 10 ur v trgovini. Razdelitev delavnega časa se naj prepusti gospodarju, vendar pa mora imeti dovoljenje od obrtne oblasti, ako hoče, da se dela v pisarni ali v velikem podjetju čez 6. uro in v detajlni trgovini čez 7. uro zvečer. Da bi se ta uvedba tudi uvaževala, bi moralo obrtno nadzorstvo strogo nadzorovati. Nadure, ki bi je dovolilo obrtno nadzorstvo v uvaževanja vrednih slučajih za gotovo dobo, bi se morale nastavljenec posebej plačati po stopnjujoči meri, ako bi se na dan več nadur delalo. To se mora zahtevati zato, da se odškoduje nastavljenec za izgubljeni prosti čas in za izkoriščanje moči, a šefe s tem prisili, da se bodo kolikor le možno malo posluževali nadur.

Tukaj bi seveda tudi morala poseči vmes država, da bi šefi ne ščipali preveč pri normalnih prejemkih in se tako oškodovali za premije pri nadurah.

Uvesti se mora popolni nedeljski 36-urni počitek. Ako je obrat take vrste, da je poslovanje v nedeljo neobhodno potrebno (inspekcijska služba), se mora tis-

temu ali tistim, ki so v nedeljo delali, dati en dan v tednu prosto.

Tu smo razpravljali vprašanje, ki je za nastavljenec eminentne važnosti, in ki se mora takoj urediti, ako se hoče res urediti pravno razmerje številnega in inteligentnega stanu. Tudi ta stan ima pravico zahtevati pravno, socialno in materialno varstvo države. Nastavljenec smo se naveličali zanemarjanja in preziranja od vlade. Ako nas pozna, kadar moramo obleči vojaško suknjo, kadar je treba plačati davek od borne plače, nas mora poznati tudi takrat, kadar iščemo mi njegova varstva.

Bolniščina.

Nikakor ne moremo preiti § 7. zakonske predloge, ki dovoljuje, da dnevno, ki jo plačuje bolniška blagajna bolnemu nastavljenec, lahko šef temu pri plači odtegne v primeri z njegovimi prispevki v bolniško blagajno. Čuditi se moramo ti točki, ki je, milo rečeno, kruta. Odkar je uvedeno prisilno zavarovanje in delno prispevanje od strani šefov, so ti že poskrbeli za to, da plača ta del tudi nastavljenec, s tem da je od takrat plača manjša, kakor bi bila v resnici. Nastavljenec tedaj v resnici vse sam plačuje in sedaj bi se mu bolniška dnevna naj odbijala od plače. Do zdaj je bilo vprašanje nerešeno ali sme šef prispevke bolniške blagajne pri plači bolnega pomočnika odbiti, ali ne. Tigovinsko ministrstvo se je v svojem odloku z dne 5. junija, št. 25.238, postavilo na stališče, da na odločbe, glasom katere bi bolni nastavljenec ne imel pravice obenem do zahteve na šefa gl. trg. z. član 60, in na bolniško blagajno v smislu § 121. zakona z dne 15. marca 1883. Tedaj se nastavljenec ni mogla odrekati pravna pravica v obeh smereh.

V resnici je tudi pretežna večina šefov izplačevala bolnemu sotrudniku popolno plačo in je smatrala prispevke bolniške blagajne kot priboljšek bolniku.

Zato upamo, da bo parlament to projektirano določbo tudi popolnoma črtal, ker bi se je šefi itak redkokdaj posluževali.

Konkurenčna klavzula.

§§ 28. in 29. zakonske predloge govorita o konkurenčni klavzuli. Ta odstavka sta očitno vzeta iz nemškega zakona. Ali v rajhu tudi ni vse dobro, kar je zakonito, in tako tudi je dovolitve konkurenčne klavzule jako neprimerna, nemoralna. Krojač ne sme delati čevljev, trgovski nastavljenec pa bi moral iskati si drugega kruha, ako se zljubi šefu. Nastavljenec lahko išče službe le v branji, katere se je naučil. 90 odstotkov šefov išče branje zmožnih nastavljenecv, toraj 90 odstotkov šefov mora biti proti klavzuli. Kako opravičena je konkurenčna klavzula, nam najbolj jasno kaže uspeh svoječasne (l. 1894.) okrožnice nemškodržavne komisije za delavsko statistiko. Na vprašanje o konkurenčni klavzuli je večina zapnikov (šefi in nastavljenec) se izrekla, da klavzula ni potrebna za delodajalca, a delojemalca pa ovira v napredku, toraj se naj prepove. Ako se je v klub temu sprejela v zakon, je to le dokaz, da se je ugodilo proti volji večine, maloštevilnim hanzjatom. S to klavzulo se hoče nekaj ščititi, kar sploh nič ni. Dandanes, ko je industrija in tehnika tako razvita, ko daje nasvete vsak strokovni list, ko imamo toliko naslovnih knjig itd., se smatra še mnogokaj kot tajnost, kar nima s tajnostjo nič opraviti. Dandanes se vrši produkcija na podlagi znanstvenih preizkušenj, toraj trgovinsko znanje ni trgovinska tajnost.

Vzemimo kot primer trgovskega potnika. Leta in leta se je trudil in delal, pridobival si je izkušnje, znanje in odjemalce in ako ne more več shajati s šefom in zapusti službo, pa bi ne smel delati na tem polju, kjer je uveden in domač. Ali bo šel iznova se truditi, kakor se je mlad? In žena in otroci, ali bodo kamne požirali, ako reditelj, potnik, vsled klavzule ne more zaslužiti ali premalo zaslužiti, da bi družina se lahko preživela pošteno.

Ali ni trdosrčno zahtevati od nastavljenca, da se mora umakniti iz kraja, kjer lahko zasluži, ker je po postavi dovoljeno umazanemu židu to zahtevati! Največja krivica je, nastavljenec prepovedati izkoriščanje svojih zmožnosti in znanje, saj s tem se mu odvzame kruh. In od borne plače še naj nastavljenec daje za kavčijo!

Konkurenčna klavzula občitno škoduje slabemu delojemalcu, se nikakor ne strinja s časom. Zagovorniki konkurenčne klavzule njeno vrednost veliko previsoko cenijo, klavzula bi v resnici škodovala tudi trgovcu in podjetniku, ki potrebuje le izurjenih in zmožnih sodelavcev. Ako bo pa moral vedno izvežbovati in izurjevati nove neizkušene moči, bi po nepotrebnem izgubil čas in trud. Ako že danes trgevc

in industriji tožijo, da ne morejo dobiti dobrih moči, kako bo pa, ako bo klavzula oropala nastavljenca prostosti. Ker tedaj konkurenčna klavzula veliko več škoduje, kot koristi, se mora glasilo §§ 28. in 29. izpustiti, oziroma spremeniti, da je vsak dogovor, ki bi kakorkoli oviral uslužbenca v njegovem stanu po izstopu iz službe, (kon. klavzula) izrečno prepovedan.

Duševni napredek.

Kadar bo naš socialni in materialni položaj se izboljšal, kadar naša eksistenca ne bo odvisna od vsakratnega razpoloženja šefa, takrat bo naš stan povzpел se tudi duševno na višjo stopnjo. Našemu stanu se bodo posvetili ne samo tisti, ki so drugje se ponesrečili, ampak tudi drugi, ki se sedaj trudijo, da bi vjeli kako državno, ako tudi slabo dotirano službico. Našemu stanu je treba inteligentnih, izobraženih in energičnih moči. Tukaj je še veliko, preobširno polje za trgovske šole, ki ne smejo le izpopolnjevati učenčev obrazbe, ampak morajo vzgajati značaje, vzbujati prosti duh, lastno inicijativo, ljubezen do dela in vztrajnost.

Zmožnih in delavnih moči ni v obilici, pač pa je preveč srednjih in nezmožnih elementov, z majhnim znanjem, pa s toliko večjo ošabnostjo.

Zategadelj pa prosimo gg. poslance, da se zanimajo tudi za trgovske šole, ki jih Slovenci tako potrebujemo, kakor slepec pogleda.

× × ×

Še bi imeli veliko razmotrivati o zakonski predlogi, ali ni

ker bo vlada take konvertitke še vedno smatrala za pravoslavne ter jih bo silila vzgajati otroke v pravoslavni veri.

Sploh je položaj skrajno nejasen in nikdo ne ve, kaj bo prinesla najbližja prihodnost.

ENRICO FERRI.

Kakor znano, je znani voditelj italijanskih socialnih demokratov, Enrico Ferri, od vodstva izstopil in seveda tudi odločil ravnanje lista »Avanti«. Zdaj namerava potovati v Ameriko in tam predavati. O vzrokih njegovega odstopa se mnogo ugiba. Stvar je ta-le: Ferri je kot ravnatelj »Avantija« dobival 350 lir na mesec, na vseučilišču pa, kjer je predaval nekako kot docent kazensko pravo, na leto 2000 lir. Svojo advokatsko prakso, ki mu je svojčas veliko nesla, je iz političnih vzrokov moral pustiti. Da je mogel izhajati, je moral predavati po inozemstvu, kar mu pa zadnji čas tudi ni veliko neslo, ker se je mož izčrpal. Sodrugi so od njega zahtevali, da mora zastonj predavati in tudi sam plačevati potne stroške, češ, to zahteva »strankarski duh«. V stranki sami pa je bilo Ferrijevo stališče tudi omajano, ker mu je velekapitalistovska »Banca d'Italia« dovolila kredit in ker je pri zadnjem železničarskem štrajku igral dvomljivo vlogo. Ker je hotel med radikalnimi sindikalisti in zmernimi reformisti plavati v sredi, ga nihče več ni maral. Zdaj gre Ferri v Ameriko s socialističnim gledališkim imprezarijom Walterom Mocki, ki je Ferriju za predavanja dal že predjem 80.000 lir.

NAMERAVANA ŽELEZNIŠKA ZVEZA S SOLUNOM.

O nameravani direktni zvezi Avstrije (Dunaj) s Solunom, o kateri je govoril minister Aerenthal v svojem ekspezuju v delegacijah, se poroča: Pri Kruševcu na Srbskem bi ta železnica imela priklon na orientalski ekspresni vlak v Carigrad, pri Larissi pa bi se zgradil odcep proti Pireju in Atenam. Na ta način bi se omogočila razun direktno zvezo Dunaj—Solun tudi krasna naravnostna zveza Metković—Dubrovnik—Carigrad. Zvezalo bi se najkrajšim potom jadransko morje z egejskim. Zveza s Pirejem na Grškem bi pa za to bila izredno važna, ker bi vsa evropska pošta za Indijo odsej mesto čez Brindisi šla skozi Dunaj—Pešto—Sarajevo—Mitrovico—Pirej.

BURIAN IN SRBL — BOSANSKI MOHAMEDANCI.

Poluradna »Wiener Allg. Zeitung« poroča iz Sarajeva: Časopisje vseh treh narodnosti (Srbi, Hrvati in mohamedanci) se pečajo s sporom, ki je nastal med vplivnimi osebami bosansko-hercegovske deželne vlade, ker imajo pomisleke proti srbofilski politiki finančnega ministra Buriana. Vojska je odkrila in časopisje razdeljeno v dva tabora: Tu Burian, tam Avstro-Ogrska. Velikoserbsko časopisje se zavzema za Buriana. Uradniki avstrijski in ogrski državljani so vznemirjeni na Buriana in mu očitajo, da se ne ozira na sklepe deželne vlade ali pa odloči v nasprotnem smislu. Uradnike je vznemirilo osobito novi mestni sarajevski statut, ki ne dovoljuje avstrijskim in ogrskim podanikom aktivne in pasivne volilne pravice v mestni zastop. Izjalovila so se tudi pogajanja med deželno vlado in mohamedanci glede na ureditev cerkvene avtonomije mohamedancev. Mohamedanci, nahujskani po Srbih, namreč zahtevajo, da naj volitev rajs uleme, duhovnega načelnika bosanskih mohamedancev, potrdi sultan in ne cesar. To so vsekako nevzdržljive razmere, ki jih bo morala avstro-ogrška vlada rešiti na kakršenkoli način.

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za **rast brk in las**, proti izpadanju las in za **odstranitev prhljaja** (luskin) na glavi, to je **Kapilor št. 1**. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončica 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: **P. Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 65. (Slavonija)**. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem.

Cerkveno opravilo
in 70 7
električna svetila
priporoča častiti duhovščini in slav. občinstvu
Leopold Tratnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 27.
Vedno velika zaloga. — Postrežba točna.

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in belino rok v 3 dneh. — **Lonček 1 K 20 v.**

„International“ odstranj. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocne v obrazu in po rokah. — **Steklenica 8 K.**
Razpošilja po povzetju lekarna pri **Mariji Pomagaj, Budapest, Liszt Ferencz-tér 20.** Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment Capsici com.
Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller
je splošno priznane kot izvrstno bol blažilno in odlično mazilo pri prehlajenju itd. 1. cena 80 v. K 1.40 in K 3 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povzra priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v štatijskih in sado zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel originalni izdelek.
Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova
Dobro razpošiljanje.
2265 (40-1)

Najvišje cene.
Največji izbor.
Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Čudež industrije

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrne prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne
gid. 6-90 in sicer:
6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinko;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavčnih žlic;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;
2 kom. efektivnih namiznih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najfin sipalnica za sladkor.
42 komadov skupaj samo gid. 6-90.
Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gid. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gid. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, je skor iz skozni bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da leta inserat ne temneje na nikakršni slepariji, zavzemem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržke znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno
ženitovanjsko in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino le v
A. HIRSCHBERG-a
ekspozitni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597.
Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vplače.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina)
izvešček iz pohvalnih pism:
Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.
S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.
Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.
Ker je naša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
St. Pavel pri Prebodu.
Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.
S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen.
Mihael Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu.
Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Mesečna soba
z novo opravo, z razgledom na ulico, posebnim vhodom, v prvem nadstropju, se se odda takoj v najem. Kje, pove **Jakob Terček**, pek. mojster na Bregu 4.

Sodi.
Več vrst sodov ima napredaj **A. REPIČ**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2319

Trgovina s travnimi semeni Franc Kastelic v Kandiji pri Rudolfovem.

Uljudno naznanjam, da sem otvoril popolno urejeno

trgovino s travnimi in detelnimi semeni

ki stoji pod strokovnim nadzorstvom g. V. Rohrmanna, načelnika podružnice c. kr. kmet. družbe v Rudolfovem. Vsa semena so preiskana glede kaljivosti in čistote po c. kr. semenski pregledovalni postaji na Dunaju, tako, da jamčim za oboje.

Priporočam se za cenjena naročila, katera hočem točno izvrševati, in ostajam z odličnim spoštovanjem

Franc Kastelic.

Belo goriško vino
in kraški teran
iz lastnih vlnogradov
prodaja od 56 litrov naprej M. Pipan
v Ljubljani, Zalokarjeve ulice št. 9.

BLUZE
največja izbira v svili in v drugem modernem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna
KRILA, PERILO IN OTROČJE OBLEKE
po najnižjih cenah.
M. KRISTOVIČ poroč. BUČAR
Ljubljana, Stari trg št. 28.

C. kr. oblastveno potrjeno
učilišče za krojno risanje
Franja Jesih
Ljubljana, Starl trg št. 28.
Dobi se tudi kraj po životni meri.

Dobre harmonike kron 4-80.
50.000 komadov prodanih.
Nikake carine! Jamstvo!
Zamena dovoljena ali denar nazaj.
Št. 300¹/₂, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24/12 cm K 4 80
Št. 657¹/₂, 10 tipk, 1 reg., 28 glas., vel. 30/15 cm K 5-20
Št. 656¹/₂, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24/12 cm K 5-40
Št. 305¹/₂, 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 24/12 cm K 6-20
Št. 663¹/₂, 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 31/15 cm K 8—
Pošilja po povzetju c. in kr. dvorni založnik
Hanns Konrad, razpošiljalnica glasbil,
Most št. 1010 (Češko).
Glavni cenik s 300 slikami dobi na željo vsakdo zastonj in poštne prosto. 87 15-7

Odda se v najem dobro ldoča pekarija.

Pri pekariji je vse pekarijsko orodje in dve sobi ter nekaj zemljišča. V hiši je tudi gostilna. Kdor želi vstopiti, naj se oglasi pri g. **Alojziju Fröhlichu na Brezjah pri Mariji Pomagaj, p. Radoljica.** 1343-3

Likarica
se išče. Povpraša naj se v trgovskem učilišču g. Mahra na **Cesarja Jožefa trgu.** 237 2-2

Vsak dan sveže
pustne krofe
priporoča
J. Zalaznik
Stari trg št. 21.

Hiša
tik velike ceste, oddaljena 5 minut od post. Javornik na Gorenjskem se prodaja iz proste roke zaradi družinskih razmer. — K hiši spada tudi več parcel; poleg hiše je vrt, pripraven za stavbišče. V hiši sami je tudi urejeno za **pekarijo**. Več o tem pove lastnica **Marija Planinšek na Koroški Beli št. 93,** pošta Javornik, Gorenjsko. 231 (2)

Pozor Amerikanci!
Prostovoljno se prodaja 245 (3-2)
hiša v bližini Ljubljane.
V hiši se nahaja gostilna, prodajalna in trafika. Cena 17.000 kron. Naslov se izve pri upravi „Slovenca“.

203 3-3
STENOGRAFA
za slovenski in nemški jezik najrajši strojepisca, sprejme takoj ali čimpreje
Dr. J. Brejco, odvetnik v Celovcu.

Zastoj
zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatini, srebrnini itd. 2554 24
Drag. Heger
urar, juvelir in graver.
Osiek I. Kapucinska ul. 4. (Slavon.)

Pristen le tedaj, če je trioglasta steklenica zaprta s spodnjim pasom (rdeč in črn tisk na rumenem papirju). ::

W. MAAGER-ja

:: pristno čisto ::

DORSCH ribje olje
(v zakonito zajamčeni opravi)
rumeno, steklenica K 2—
bela, „ „ 3—
pri 2348 12-9
Viljemu Maager-ju na Dunaju.
Od 1869 uvedeno splošno v avstr.-ogrski monarhiji.
Gospodje zdravniki in profesorji ga radi zapisujejo.
Dobi se skoro v vseh lekarnah in drogerijah.
Glavna zaloga in razpošiljalnica za avstro-ogrsko monarhijo:
W. Maager, Dunaj, III/3, Heumarkt 3.
Ponarejanja se sodnijsko zasledujejo.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško
 priporoča svoje **izborno pivo.** — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). —
 Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).
 Pošiljate na dom sprejema restavracije „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik (Telefon št. 82.)

1504 33

Szantnerjevi črevlji

edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja zaloga

Zimskih črevljev za gospode, gospe in otroke.

Dokolenic (kamašen) za lovce in gozdarje.

Črevljev za dom v izvršnih oblikah po zmernih cenah.

Moški čevlji od K 8.— naprej. **Ženski čevlji**, nizki, od K 4-80 naprej. **Ženski črevlji**, visoki, od K 8-50 naprej.

Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem

= F. SZANTNER =

Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana

Ceniki zastoj in poštne prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke,

cilindre in čepice

v najnovejših faconah in v velikih izberah

priporoča 112 52—28

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev itd.

naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je **pre-vzel** znano 2795 52—8

podobarsko delavnico

umrlega g. **And. Rovšeka**, Kolodvorske ulice šte. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Ugoden nakup ostankov 40 metrov

cefira, barhenta flanele, volnenih in drugih, perilnega blaga, lepih vzorcev v dolžini od 1 do 8 metrov pošilja po povzetju franko za **8 gld. 50 kr.** slovita uvozna trdka 2731 10—9

V. J. Havliček
v Podčrbradih, Češko.

Ohranitev zdravega želodca

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega zaprtja. Preizkušeno iz izbranih najbolj-ših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno na-pravljeno, tek zbujačo in prebavljanje po-spešujoče in lahko odvajajoče domače zdra-vilo, ki ublaži in odstrani znane posledice ne-zmernosti, slabe diete, prehlajenja, in sopnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. **Rose balsam za želodec** iz lekarne B. FRAGNERJA v PRAGI.

VARILO!

Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano var-stveno znamko.

Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-Ja v PRAGI
c. in kr. dvornega dobavitelja
„pri črnem orlu“
Praga, Malá Strana, ogei Nerudove ul. 203.
Po pošti razpošilja se vsak dan.
Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K.
Proti vpošiljavi K 1-50 se pošlje mala steklenica in za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 2 veliki steklenici, za K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 velikih steklenic poštne prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.
Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih: G. Piccoli, U. pl. Trn-ki kóczy, M. Mardetschiäger, J. Mayr. 2172

Ivan Demšar

podkovski kovač in izdelo-vatelj vozov v Ljubljani
 :: Marije Terezije cesta št. 6 ::
 priporoča svojo veliko zalogo **VOZOV** kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih, po jako nizki ceni.
 Sprejme se v pouk tudi več učencev

PEAFF-ova zaloga

se nahaja od 1. jan. 1908

Ljubljana, Šelenburgove ul. 3.

Velespoštovanjem
F. TSCHINKEL.

132 3—2

Zabavne vožnje Austr. Lloyd Trst

s prvovrstnim parnikom „**THALIA**“.

Potovanje II. od 26. februarja do 24. marca

Južna Italija, Tunis, Riviera

preko Sirakuz, Tuniza, Philippeville, Ajaccio, Villefranche, Neapolja, Palermo, Mesine, itd. Cena za vožnjo po morju s hrano od 600 K naprej.

Potovanje III. od 4. do 21. aprila: 191 5—2

Velika noč na morju

v Južno Italijo, Tunis, Tripolis preko Mesine, Palermo, Tunisa, Grigenti, Tripolisa, Malte, Sirakuz in Korfu. Cena za vožnjo po morju s hrano od 450 K višje.

Potovanje IV. od 26. aprila do 26. maja

Španija, Kanarski otoki in Severna Afrika

preko Malte, Alžira, Malage, Gibraltarja, Kadiksa, Madeire (Funchal) (Tenerife) (Sta Cruz) Las Palmas, Tangerja, Tunisa in Korfu. Cena za vožnjo po morju s hrano od 700 K višje. Vožnje po suhem aranžira potovalna pisarna Thos. Cook & Son pod pogoji, ki so označeni v posebnih programih.

Načrte, pojasnila in prijave pri glavnem zastopstvu Avstrij. Lloyd na Dunaju I., Kärntner-ring 6, pri Edvardu Kristanu, R. Ranzingerju in v vseh potovalnih pisarnah.

Pozlatarstvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom vljudno naznanjava, da sva pod trdko

Götzl ml. & Lebar

ustanovila **kiparsko (podobarsko) in pozlatarsko obrt ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.**

Prvi družnik **Dragotin Götzl** je poznat osobito po Kranjskem glede pozlačevanja oltarjev in drugih cerkvenih del ter je posloval v tej stroki preko 16 let pri svojem bratu Aleksandru Götzlu ter je izvežban posebno v novostih in polihromiji.

Drugi družnik **Slavoj Lebar** pa je že nad 15 let rezbar in kipar ter ima strokovno šolsko naobrazbo.

Priporočava se torej za vsa ta strokovna dela ter pošiljava razne na-črte brezplačno na vpogled. — Izvrševala bodeva vsako izročeno delo vestno, umetniško, realno in po zmernih cenah.

Priznalna pisma so vedno na razpolago.

V zalogi bodo vedno razna **razpela in okvirji** za cerkvene in druge podobe. 192 7—5

Z odličnim spoštovanjem

Götzl ml. & Lebar
pozlatarstvo in podobarstvo.

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stav. in pohištvona pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarja.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptolr: **Miklošičeva cesta št. 6** Telefon 154. Delavnica: **Igriške ulice št. 8**

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopčev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazha za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi al. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznane realno in fine po najnižjih cenah. 765 52—20

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarni „Europa“. ::

Danes v soboto nov spored.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znižani ceni.

Sprejemem takoj dva starejša
urarska pomočnika

enega za fino delo, drugega za velike in male ure.

FR. ČUDEN 247 (3-3)

urar in trgovec v Ljubljani.

Stanovanje

s sobo, kuhinjo, drvarnico se odda takoj ali pa za majev termin na **Tržaški cesti št. 47.** 234 3-2

Z električnim obrotom urejena tvornica
G. Skrbić

143 Zagreb 43-6
Ilica št. 40

priporoča

svoje slovite solidne in cene **žaluzije**, lesene, tkane in platnene **rolete**, železne in lesene **zavornice** za izlozbe in prodajalne ter prosi, naj se tej solidni tvornici izvoli nakloniti največje zaupanje. Ceniki in proračuni zastoj.

Bolnica za živino.

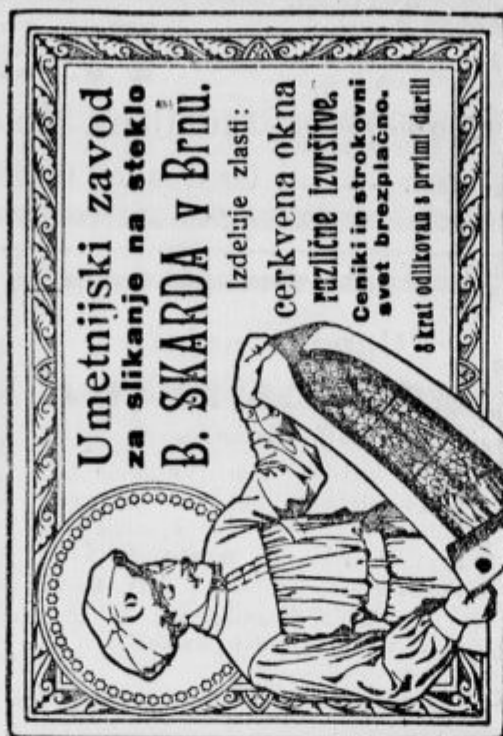
Ordinacija od 9.—11. dop.

Telefon št. 44. 143 11

Prima trboveljski in dolenjski

Kosovni premog
Srednokošni premog
Orehovni premog
Grušni premog

po najnižjih cenah — na cele vagone po premogokopnih cenah — priporoča lastnik premogokopov **J. PAULIN**, glavna zaloga premoga v Ljubljani, Nova ulica št. 3. 2737 16

Panorama international

261 Pod Trančo 2. 1 1

Razstavljeno od nedelje 2. febr. do vstev. sobote 8. febr. 1908:

Nova
Pyhrn. železnica.
Gorenje-Avstrijsko.

Pozor! Čitaj! Pozor! 2729 10-5

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, uspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanaestorica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Vedno je nolepa in nadležna **Vedno**

DEBELOST

English Breakfast Tea sveži izredno zdrav in prijetno diši.

Edino pristen z ljubjevo prevezo iz

Einhorn-lekarne v Welsu

1 zavoj 3 K, dvojni zavoj 5 K 50 v, poskušnja 1 K 50 v, pošto posebej. 231 1

50 do 60 litrov mleka

se odda vsak dan. — Naslov pove upravi ništvo „Slovenca“. 216 3-2

Ivan Jax & sin
v LJUBLJANI

Dunajska cesta 17

priporočata svojo bogato

zalogo šivalnih strojev voznih koles in pisalnih strojev.

Pouk v šivanju in v
vezenju na
stroje
brezplačen.

NAZNANILO.

Podpisane pivovarne in zaloge piva se počaščajo v sporazumu s sopodpisanimi obrtnimi in trgovskimi korporacijami tem potom javiti v splošno znanje, da so prisiljene vsled vedno bolj naraščajoče, neprimerno velike izgube pri steklenicah za pivo, pričenshi od 1. februarja 1908 pobirati

vložek za steklenice (zastavo) najmanj 10 vinarjev za vsako steklenico.

Ta vložek za steklenice se bo pobiral na ta način, da se bo vložek v najmanjšem znesku 10 vinarjev za steklenico prištel k ceni za pivo. Za vsako vrnjeno prazno steklenico se povrne cel vložek. Pri steklenicah s patentnim zamaškom, ki se vrnejo brez zamaška, se vrne 8 vinarjev za steklenico, za patentne zamaške, ki se vrnejo brez pripadajočih steklenic, pa 2 vinarja za vsak zamašek. — Samoobsebi umevno pa ostanejo brez ozira na plačilo vložka za steklenice vse steklenice neomejena last pivovarne, oziroma zastopnika pivovarne, ki je dobavila pivo.

Enake predstojee določbe glede vložka za steklenice bo izvela istodobno obrambena zveza pivovar v planinskih deželah po vsem Štajerskem, Koroškem in Kranjskem.

Napolnjevalcem steklenic, trgovcem s pivom v steklenicah in gostilničarjem, ki navedenih strogo določenih vložkov ne bodo na enak način vračunali svojim odjemalcem, oziroma ki ne bodo dvignili cene piva za predpisano vložko najmanj 10 vinarjev pri steklenici, v bodoče ne bo dajala piva nobena pivovarna ali njena zaloga.

Ljubljana, dne 29. januarja 1908.

246 2-2

Pivovarniška podjetja:

Jurija Auerja dediči.
J. Kosler & Co.
Ivan Perles.

Tu zastopana pivovarniška podjetja:

Bratje Reininghaus, a. d. — Steinfeld.
Dreher-ja A. pivovarna, a. d. — Trst.
Prva graška akc. pivovarna — Puntigam.
Gösska pivovarna, a. d. — Göss.
Vrhniška pivovarna.
Staré Julij — Mengeš.
Združene pivovarne Žalec in Laško, a. d.

Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev — Ljubljana.

Friderik Reim & Co.,
zastopnik meščanske pivovarne v Plznu,
tu zastopana po restavraciji pri „Roži“.

Podružnica
v Spljetu.

Delniška glavniom:
11 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2

sprejema vloge na vložne knjižice in na žiro-račun proti 4½% obrestim.
Vloge na tekoči račun, koje ostanejo vsaj 60 dni naložene, obrestuje proti 8dnevni odpovedi s

5%.

Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama.

Podružnica
v Celovcu.

Rezervni fond:
11 K 200.000.

Ivan Terdan

pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarsko obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekorativnih del.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za stavbeno in pohištveno pleskarstvo.

2467 52-12

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
Slikovan z zlato kolajno v Parizu 1904

Slikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

se priporoča pred. duhovščini duhovniške obleke

in izdelovanje vsakovrstne

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko izgotovljene obleke.

posebno na naveleke v največji izbiri po najnižjih cenah.

bebovita uniform avstrijskega cesarstva čisto čistih vrednikov

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =

se opozarja na trdnost

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 4.

811 88-84

Velika zaloga
suknenih ostankov.

Osební kredit za
uradnike, učitelje, samostojni
konzorčiji za hranilnico
in predjume uradniš.
društva dajejo po naj-
zmernejših pogojih tudi
proti daljšim odplačilom
posojila na osebni kredit.
Potovanci izključni Na-
slovi konzorčijev se po-
vedo brezpl. pri osred-
njem vodstvu uradn.
društva, Dunaj, Wip-
fingerstrasse 25. 2438 1

Posetnice

priporoča
v največji iz-
beri Katoliška
tiskarna v Ljubljani

Najbogatejšo zalogo in najrazno-
2005 52 2 vrstnejšo izbiri

klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kraczmér

izdeloval o klavirjev in sodne za-
prizeženi zvezdono

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.

Vedno so v za-
logi pregrani pa
brezhibni klavirji.
Prezvamem ubira-
nje in popraviljanje
vseh sistemov.
Glavno zastop-
stvo dvornih firm
L. Bösendorfer na
Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster
v Lübau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri-
metni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja
izposojevalnina. — Delna plačila.

219 30

Prodasta se

2 hiši v Kamniku.

Prva obstoji iz dveh
lepih stanovanj, ima
veliko dvorišče in ne-
kaj gospodarskega po-
sloja ter je vse v naj-
boljšem stanu, primerna za kako obrt ali trgovino.
Druga obstoji iz enega večjega stanovanja, gospo-
darskega posloja, velikega sadnega vrta in vrta za
zelenjavo, primerno za kakega penzionista. Prodasta
se obe hiši skupno ali pa tudi vsaka posebej, pod
zelo ugodnimi pogoji. — Natančneje se poizve pri
Antonu Sveticu v Kamniku št. 88. 195 3-3

Pekarija

s prodajalno in stanovanjem
se da v najem.

Vprašanja na g. Frana Bizjaka c. kr. paz-
nika v Idriji. 198 6-3

Porna žaga Deghenghi v Ljubljani
kupi proti gotovini

hrastove dile

1 laško colo debele in od 5 col
naprej široke, ter plačuje iste po
14 vinarjev 1 laško colo, po-
stavljene franko Ljubljana državni
kolodvor Šiška. 2157

Kupi tudi hrastove
hlode in frize.

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hri-
pavosti in vratnih oteklinah zdrav-
niško priporočana je 38 14 II.

MATTONLEY GIESSHÜBLER

alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pome-
šana z gorkim mlekom.

Ta mloraztapljajoče, osvežujoče in po-
mirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in
se v taci slučajih posebno dobro obnese.

izvirnik: Giesshubl Sauerbrunn,
telez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih vrh
Prospekti sastonj in franko.

V Ljubljani se doblva v vseh lekarnah, večji
posojilskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami i
nem.

Zaloga pri Mihal Kastner-ju in Peter Lasek-u
Ljubljani. 114 52-6

Mlad mož,

ki je absolvirat kmetijsko šolo večš tudi
v vrtnariji išče primerne službe. Ponudbe
»A. J.« na upravništvo Slovence 221 2-2

Koncipijent

izurjen in zanesljiv, se sprejme.
Ponudbe pod »Advokat« na
upravo lista. 243 3-3

Zelo trpežno opeko

kakor strešno, zarezno in navadno, za oboke in zidove
priporoča v poljubni množini

A. KORI, BOROVNICA.

Oton Fettich-Frankheim

Gospodski in damski frizer.
Kongresni trg 19.

Damski salon za pranje las; z najnovejšim
„zrakosušilnim“ aparatom

v 8. minutah osušeni lasje.

Priporoča se nadalje v friziranje po
najnovejših dunajskih in francoskih modah
za ples, gledališča, koncerte
in svatbe. 2782 19-11

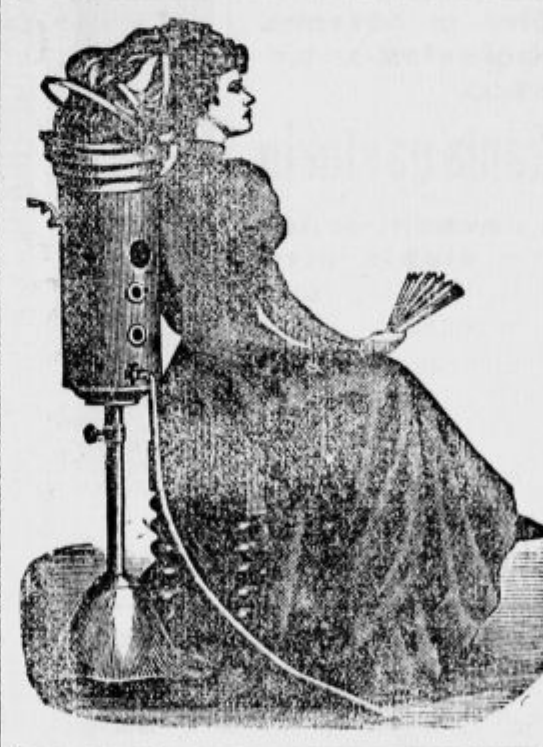
Postrežba tudi v hišo.

Veliki izbor damskih kakor tudi gospod-
skih toaletnih potrebščin.

Parfumerija in mila iz prvih tovarn.

Izdelovanje vseh kakršnihkoli lasnih del.

Kupi po najvišji ceni zme-
dene in odstrižene lase.

Razpis.

Za zgradbo vodovoda v trgu Senožec, politični okraj Postojna,
potrebna na 61.230 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne po-
nodbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v
odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo do 15. marca t. l. ob 12. uri
opolodne podpisane deželni odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zape-
čatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzete gradbe vodovoda v Senožecah.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da priznava ponudnik stavbne pogoje
po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pu-
pilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzi ceni.

Podpisani deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na
višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno
razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri stavbnem uradu v navadnih
uradnih urah.

V Ljubljani, dne 28. januarja 1908.

deželni odbor kranjski.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parnikom
„Severonemškega Lloyda“ iz

Bremena New-York

s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2-86 5

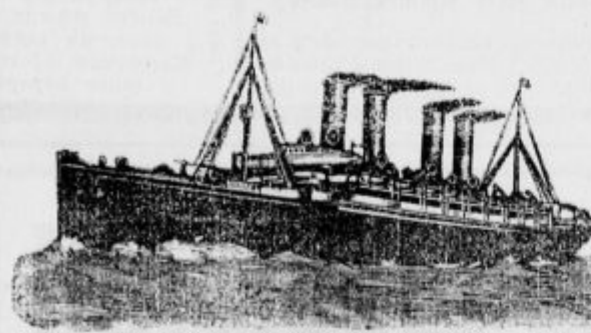
Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-
kajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštenske rešne in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ari-
zona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Berite!

Pozor!

Herbabny-jev podfosfornokisli apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izobno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje sluz, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, DUNAJ, VII.1, Kaiserstr. 73-75.

V zalogi je nadalje pri gosp. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volšperku.

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Prisno samo izravno
navedeno znamko.

Proti posrejevalcem se
vrati.

Herbabny-jeva aromatiška esenca.

Že 33 let uvedeno in najbolj preizkušeno, bolilajšajoče mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi nerovne boleti.

Cena steklenici 2 K, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2649 b

Izdelane postelje

iz rdečega posteljnega inleta. Prav dobro napojene. — Pernica ali blazina 180 cm dolga, 116 cm široka K 10—, 12—, 15—, in 18—; 2 metra dolga, 140 cm široka K 14—, 16—, 18—, 21—. Zglavnik 90 cm dolg, 58 cm širok K 3—, 3-50 in 4—; 90 cm dolg, 70 cm širok K 4-50 in 5-60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. Tridelni modroci iz žime za 1 posteljo K 27—, boljši K 33—. Pošilja se postelne prosto po povzetju od K 10— naprej. — Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštnih stroškov. 1662 6-1

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 910 pri Plznu Češko.

**Steckenpferd-
liliskomlečno milo**

Bergmann & Co. Draždanl in Tečlin n. L.

Je in ostane glasom vsak dan došlih priznalic naj uspešnejše vseh medicinskih mil proti mazuljem kakor tudi v dosegu in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate polti. — Dobiva se po 80 vin. komad v vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah mila in brivnicah. 434 50-46

Krasne **kravate**, moderne **ovratnike**, **srajce**, **boa** za dame in **otroke**, fine **bluze**, **krila**, **lepe kاپice** in **čepice**, **rokavice** in **nogavice** itd. se dobe

2237 23 najcenejše pri

A. VIVOD-MOZEČIČ
Ljubljana, Stari trg 21.

**Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka**

prilporeča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR
— v Ljubljani —

Pred škofije šte. 19. — Stari trg šte. 4.
Prešernove ulice šte. 4. 143 6-10

— Popravila točne in cene. —

**KAŠLJUJOČIM
otrokom in odraslim osebam**

pripišujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaža, ki blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že imenitno izrekli o hitrem učinkovanju tega sredstva. Thymomel scillae, pri oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko proti pošiljavi 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljavi 7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

✓ Izdelovanje in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-Ja
2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1
Praga III., št. 203
Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.
Pozor na ime sredstva,
izdelovatelja in na var-
stveno znamko.

Zahtevajte brezplačno dopošiljatev mojega ilust. jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek.

Slika 1/2 nav. velikosti. 611 45

St. 365
srebrna dam-
ska remont. gl 3-50

St. 322
srebrna moška
remont. 3-50

St. 337.
srebrna s sidro
15 kamnov
dvojni plašč 6-50

St. 341, srebrna s sidro
dvojni plašč 15 kam-
nov, posebno
močna 7-9-50

Anton Klffmann,
največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine
Izvoz v vse dežele. Maribor L5., stajersko.

Ustanovljena leta 1882.
Telefon šte. 185

Ustanovljena leta 1882.
Pošne hranilnice račun šte. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti šte. 18

je imela koncem leta 1906 denarnega prometa . . . K 50,486.935-14
upravnega premuženja . . . K 11,325.728-62

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1906 . . . K 11,060.929-20.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

201

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani
Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spricavala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

OSREDNJA BANKA **CESKIH HRANILNIC**, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22.
(Ustredni banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/2%, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavnice.

Del. kap. 7,000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Depoziranje kavnici in vadij raznih vrst.
Eskont menjic same denarnih zavodov.
Bankovne informacije in svete brezplačno.

1431 100-6
1431 100-6
1431 100-6

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — **Kongresni trg 19**

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure **po 4 3/4%** to je. daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — **Najsigurnejša prilika za štedenje!**

1949 52-1 Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik. Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.